

Sreda, 27. septembar 2006.

Svedok Rade Danilović

Otvorena sednica

Optuženi Radić i Šljivančanin su pristupili Sudu

Početak u 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, morali smo juče da prekinemo vašu argumentaciju zbog manjka vremena. Da li želite još nešto da kažete?

TUŽILAC MOORE: U vezi sa argumentacijom, samo bih htio ukratko da odgovorim, i onda moje unakrsno ispitivanje neće trajati više od 30 minuta. Tome se nadam, ali ponekad svedok daje dugačke odgovore. Prvo bih želeo da završim sa mojom argumentacijom?

SUDIJA PARKER: Da, očekivao sam da čete od toga da počnete.

TUŽILAC MOORE: Želim prvo da govorim o nekim stvarima koje smo hteli da iznesemo pred svedoka, jer smatramo da se tiče njegovog kredibiliteta. Po našem mišljenju, ima stvari koje ukazuju da bi svedok mogao da bude odgovoran za granatiranje grada Goražda. Mi imamo ovde jedan dokument koji je on potpisao, a u kom стојi da su otvorili artiljerijsku vatru po neprijateljskim položajima i po gradu Goraždu. Mi držimo da je to pitanje koje se tiče njegovog kredibiliteta. On to može da prihvati ili da odbije, i onda idemo dalje. To je nešto što Pretresno veće može da proceni. Ali moj uvaženi kolega je samo delimično u pravu kada je juče rekao da to nije moj svedok i da je to razjašnjeno ranijom argumentacijom. Ako se ja dobro sećam, deo unakrsnog ispitivanja i značajan deo unakrsnog ispitivanja uvaženih kolega, kada su ispitivali doktorku Bosanac, odnosio se na razne tvrdnje i razne navode, na optužbe sa kojima se ona suočava u Srbiji, a to je očigledno učinjeno kako bi se narušio njen kredibilitet. Mi držimo da se radi o potpuno istom testu za svedoka. To nije nešto što bi uzelo puno vremena, a svedok može da negira da to ima veze sa njim.

SUDIJA PARKER: Ja mislim da je gospodin Lukić posebno mislio na vaš prigovor na unakrsno ispitivanje svedoka Agotića?

TUŽILAC MOORE: Ja ne znam da li je gospodin Lukić to rekao. Agotić?

SUDIJA PARKER: Bilo je to u vezi s nekim helikopterskim letovima godinu ili dve posle ovih događaja?

TUŽILAC MOORE: Pokušavam da se setim, zato što je bilo toliko toga.

SUDIJA PARKER: Ja će vam dati transkript u kome se vidi odluka protiv prigovora gospodina Lukića.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam puno. Ja pretpostavljam da će gospodin Lukić toga da se seti.

SUDIJA PARKER: Da. Ali problem je u tome što je to moguće videti u sadašnjoj situaciji.

TUŽILAC MOORE: Da, to svakako važi. Ali mislim da nisam ja ispitivao gospodina Agotića, tako da...

SUDIJA PARKER: Oh, pa vi onda niste odgovorni?

TUŽILAC MOORE: Da, ja sam se veoma zabrinuo, moram da kažem. Mislio sam da sam u zaista velikoj nevolji. Sada se osećam mnogo bolje.

SUDIJA PARKER: Dakle, vi kao advokat ste na vrhu svega što se događa u ovom predmetu, zar ne? Da.

TUŽILAC MOORE: Ali sve što kažem je sledeće... da. Ne, ne bih želeo to. Ali hoću da kažem da kada se pogleda unakrsno ispitivanje doktorke Bosanac, tamo su izneti brojni, značajni dokumenti koji navode činjenicu da je ona prekršila brojne propise i brojne stvari, i da jedini razlog zašto je to učinjeno je da se naruši njen kredibilitet kao svedoka. I mislim da je to adekvatan test.

SUDIJA PARKER: Pa zar se nije radilo o stvarima koje su se dešavale u vreme ovih događaja u ovom predmetu?

TUŽILAC MOORE: Oni su imali...

SUDIJA PARKER: I na istim mestima?

TUŽILAC MOORE: Da, na istim mestima. Ali isto tako rekao bih da ako se pogleda, a ja će to da uporedim sa nacionalnim pravosuđem, da ako se nekome sudi za dela počinjena 1991. godine i ako postoji značajan materijal koji pokazuje da bi on lično mogao da bude odgovoran za neko krivično delo koje se kasnije dogodilo, da li onda Pretresno veće zaista misli, a ne mislim to na uvredljiv način, da takav dokaz ne može da se uzme u obzir? A ne radi se o tome da ja samo predočim nešto svedoku ili da mu iznesem neku tvrdnju. Ja imam dokument koji je taj čovek potpisao u vezi sa tim događajem. Dakle, ne radi se samo o testu, o izazivanju svedoka da nešto kaže. Radi se o dokumentu čiji je on autor i o kom on može da govori. I ja smatram da tu postoji razlika. To bi bila sva moja argumentacija.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Moore. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Pa mislim da je ovde pozicija zapravo vrlo ista onoj koju sam juče naglasio u slučaju svedoka Imre Agotića. A mislim da smo imali još jedan slučaj, kada se poteglo pitanje učešća jednog svedoka, mislim da se radi o svedoku Vilimu Karloviću u operacijama "Oluja" i "Bljesak" i kada je takođe zauzet stav da ispitivanje ovog svedoka na... njegovog kredibiliteta na ove okolnosti iz kasnijih godina - nije propisno, u odnosu na ovaj predmet i ovu optužnicu. Ova usporedba sa onim što smo mi pitali gospođu Vesnu Bosanac, časni Sude, vi ste to sasvim... podržavamo vaš stav da je ona ispitivana isključivo na okolonosti koje su vezane za ovu optužnicu, i za vreme na koje se ova optužnica odnosi. Mislim da do sada je pozicija Pretresnog veća bila da se na ovakav način ne može ispitivati kredibilitet svedoka u ovom predmetu. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Mislim da ste vi rekli šta ste imali, gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ako mi dajete reč...

SUDIJA PARKER: To je to. Hvala vam. Vi niste ovde strana koja je pozvala svedoka ili vodila unakrsno ispitivanje, ipak, čuli smo vas jednom, ali postoje granice.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Pretresno veće smatra da unakrsno ispitivanje na osnovu navodnog ponašanja ovog svedoka u nekoj drugoj jedinici - a koje ga upliće u dešavanja otprilike dve godine posle ovog događaja na sasvim drugom mestu i prilikom sasvim drugog događaja - nije nešto što će Sudu da bude od pomoći prilikom donošenja odluke u ovom predmetu. Izneta je tvrdnja o kredibilitetu svedoka, kao osnovi za unakrsno ispitivanje, a kredibilitet je, naravno, uvek u pitanju - u svakom slučaju i kod svakog svedoka. Mi moramo da ispitamo da li neki događaj koji nema očigledne veze sa događajima kojima se bavimo je takve prirode da bi moglo da deluje na našu ocenu o kredibilitetu ovog svedoka u ovom predmetu. Kako smo već odlučili u ranijim slučajevima, prilikom saslušavanja svedoka Agotića, događaji koji su se desili daleko posle događaja u ovom predmetu i koji su se zbili daleko od mesta događaja iz ovog predmeta, i uzimajući u obzir vojne jedinice koje su neke druge a ne ove koje su u ovom predmetu, iako sve to može da navede na ispitivanje eventualnog neadekvatnog ponašanja svedoka, to je toliko udaljeno, da mi nismo u mogućnosti da predvidimo da bi ocenjivanje takvih dokaza u vezi sa kredibilitetom svedoka na ovom suđenju moglo da deluje na bilo koji bitan način. Zbog tih razloga gospodine Moore ne može da se vodi unakrsno ispitivanje na tu temu. A sada možemo da uvedemo svedoka.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, mislim da imamo nove medicinske podatke. Možda biste hteli da to prvo rešite, časni Sude? Drugo, kao što znate časni Sude, imaćemo neku vrstu pravne rasprave kada završimo sa svedokom Danilovićem, pošto mislim da nemamo drugih svedoka. Tako da ne znam da li ste časni Sude mislili da napravite pauzu između tih rasprava i svedoka?

SUDIJA PARKER: Videćemo to kada vi i gospodin Vasić završite sa svedokom, da li će uopšte da nam ostane vremena, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam.

(svedok ulazi u Sudnicu)

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Moram da vas podsetim da svečana izjava koju ste dali na početku svedočenja još uvek je na snazi.

SVEDOK DANILOVIĆ: Jasno.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Hvala vam.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE – NASTAVAK

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Daniloviću, ja imam samo još nekoliko pitanja za vas, pa vas molim da dajete kratke odgovore, tako da ovo možemo dosta brzo da završimo. Sada bih htio sa vama da razgovaram o oficirima sa kojima ste vi radili i koji su vam bili nadređeni. Vi ste govorili o jednom od oficira sa kojim ste sarađivali. Hteo bih s vama da razgovaram o gospodinu Vukosavljeviću, koji je bio zadužen kao organ bezbednosti 80. motorizovane brigade. Da li je tačno da ste vi njega poznavali u to vreme?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, apsolutno, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako biste opisali gospodina Vukosavljevića kao oficira?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da kažem da je gospodin Vukosavljević bio dobar oficir, obzirom da je rezervni oficir, da je završio školu rezervnih oficira, i da je taj svoj deo posla, iako ja detalje rada organa bezbednosti zaista ne poznajem detalje. Ali mislim da je... da je tu svoju dužnost obavljao sasvim solidno u skladu sa svojim, ovaj, stručnim obrazovanjem, kao rezervni oficir.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste se složili da je on ne samo oficir, nego i častan čovek?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja bih mogao da kažem da je... da je pošten i iskren čovek. Mislim, kao čovek, da je iskren i pošten.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali nećete nam reći da je nepošten. Vi ste rekli samo da možete da kažete?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam... mislim da sam odgovorio gospodine Moore na pitanje: da je... da je bio odgovoran, da je bio sasvestan, da... ja nisam primetio da radi neke radnje koje su nečasne. Nisam primetio... za ono vreme kol'ko smo bili zajedno u komandi 80. motorizovane brigade. Govorim o tom periodu. A

inače, nismo se ovako ranije nikada poznavali, niti smo se privatno družili, da bih ga ja detaljnije poznavao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jasna mi je vaša rezervisanost. Ali vi ste, dakle, imali kontakta s njim i koliko ste vi videli, on je bio profesionalan, kompetentan čovek i dobro je radio. Da li je to tačno?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je dobro radio. Da je dobro radio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada, u vezi sa gospodinom Vezmarovićem. On je imao izuzetno odgovornu dužnost tokom 18. novembra uveče i 19. novembra ujutro, je li tako?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa da. Svakako gospodine Moore, obzirom da je četa vojne policije kojom je on komandovao, bila na... angažovana na obezbeđenju ratnih zarobljenika, tako da je imao odgovoran... u svakom slučaju, odgovoran zadatak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I koliko ste vi mogli da vidite, on je taj zadatak obavljao odgovorno, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja cenim i smatram da je on taj dio zadatka u tom vremenu zaista obavio korektno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Sada nekoliko reči o Miodragu Paniću. Miodrag Panić je, kao što vi dobro znate, bio načelnik štaba Operativne grupe Jug. Da li je to tačno?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi Miodraga Panića poznavali pre nego što ste otišli u Vukovar?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa, jesam svakako. Vi imate sigurno podatke da smo mi zajedno završili Vojnu akademiju, i da smo se iz tog perioda poznavali najmanje... najmanje dve godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada ste vi diplomirali? Kada ste završili Vojnu akademiju?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gos... gospodine Moore, ja sam završio Vojnu akademiju 30. jula 1972. godine u Beogradu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, vi Miodraga Panića poznajete još od 1972. godine, je l' tako?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, svakako... ovaj, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja mogu da govorim samo o diplomiranu u engleskoj vojsci. Ali kada je neko oficir ili podoficir u engleskoj vojsci, onda obično ostaju u prijateljskim odnosima sa ljudima sa kojima su bili i radili zajedno u različitim jedinicama. Da li je to važilo i za Jugoslovensku narodnu armiju?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja da vam najiskrenije kažem da... da to vredi i da je to neka vojnička tradicija da se, kako da kažem, drugovi... kad se školuju, a kasnije i

kad se sretnu na borbenim zadacima, da se izuzetno dobro razumeju, da se druže, i jedan drugome pomažu u svakoj situaciji u kojoj se nađu. To je istina i od toga ne može niko da beži.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Još o Miodragu Paniću. Očigledno, vi ste bili na zadatku zajedno u Vukovaru. Kada je otišla Operativna grupa Jug, odnosno Gardijska motorizovana brigada iz Vukovara, da li ste ponovo bili negde zajedno na dužnosti?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, nismo zaista bili zajedno ni na jednoj dužnosti, osim, sećam se, da je bio u jednoj kontroli borbene gotovosti komande vojnog odseka u Kragujevcu, gde sam ja bio komandant negde oko četiri i po godine. To je... to je bilo, kol'ko se ja sećam, 2002. ili 2001. godine, ali nemojte me baš tačno držati za reč. To je bilo negde tu, u tom periodu. Nisam očekivao ovo pitanje, pa onda... nisam ni... ni malo po memoriji, ovaj, to... da... da se tačno setim, mislim koja je godina i koji je period. Znam da je bio period marta meseca.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Samo trenutak, molim vas... Kada ste poslednji put videli Miodraga Panića?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ako mi verujete na reč oficirsku, to je bilo tada, i više se mi viđali nismo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, nikakvog kontakta niste sa njim imali u organizaciji odbrane gospodina Mrkšića? Nije vas kontaktirao sa tim u vezi?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Zaista gospodine Moore nije. Zaista nije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi ikada dali izjavu advokatima zaduženim za odbranu gospodina Mrkšića u vezi sa svedočenjem pred ovim Sudom?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja mislim da jesam. Da je to bilo decembar ili januar ove godine, ako se ne varam. Tako nekako... da sam razgovarao sa advokatima u vezi... u vezi odbrane, tada je meni bilo rečeno, trojice oficira, ovaj, iz Gardijske brigade. Znači, generala Mrkšića, pukovnika Šljivančanina i kapetana Radića. U... u... konkretna pitanja koja će biti... bilo je naglašeno da će to biti, ovaj, izuzetno težak i relevantan događaj na "Ovčari". E sad, ja zaista tada nisam potpuno shvatio ovaj, da će biti, ovaj, u odbrani generala Mrkšića. Ali svejedno, ono što znam pouzdano, spreman sam bio da to kažem, obzirom da se radi zaista o časnim oficirima. Ne znam kol'ko vi znate da se u Gardijsku jedinicu... da su se u Gardijsku jedinicu birali najbolji oficiri u tadašnjoj JNA. To vam najiskrenije tvrdim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa da li onda možete još malo da mi pomognete? Da li vi kažete... da li je možda bolje ovako da se kaže. Kada ste vi prvi put saznali za navode o zločinu na "Ovčari", a koji su bili u zoni odgovornosti vašeg puka?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se, gospodine Moore, to je... to je zona odgovornosti brigade. Mala primedba. Ja sam to saznao u neformalnim kontaktima sa vojnicima i starešinama 80. motorizovane brigade. Ali je rečeno da su taj zločin počinili vukovarski teritorijalci, ne imenujući konkretno ko je to uradio. Obzirom da je... da su to oni uradili, ja vam iskreno tvrdim da o tome nisam htio da se opterećujem, jer sam imao jako mnogo drugih zadataka kao načelnik štaba 80. motorizovane brigade da

izvršavam, a ovaj deo posla oko, ovaj, tog događaja, ja nisam htio da se opterećujem, jer sam video da nisu umešani pripadnici 80. motorizovane brigade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine, kada ste vi prestali da budete načelnik 80. motorizovane brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, zvanično mislim da sam bio na toj dužnosti do juna meseca 1992. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa rekli ste nam da su vam vojnici i oficiri iz 80. motorizovane brigade rekli o tom događaju i to svakako za vreme dok ste bili načelnik štaba 80. motorizovane brigade? Pa vas ja onda pitam – kada?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je bilo po... po mom povratku sa ovog zadatka u selu Nijemci, zatim Tovarnik, i tu gde sam bio u kontroli obilaska Drugog motorizovanog bataljona, koji je tada imao dosta gubitaka i imao je probleme po pitanju morala jedinice. Znači, po povratku u komandu, tih dana, čuo sam, u neformalnim razgovorima, od nekih vojnika i starešina, da... da se desio taj nemili događaj.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, to je bilo 21. novembra, kada ste se vratili?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa da, 21., 22. U tom periodu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I šta ste čuli da se govori?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja, kol'ko me ovaj, sećanje služi, čuo sam da su vukovarski teritorijalci pobili zarobljene pripadnike MUP-a i Zbora narodne garde... MUP-a i Zbora narodne garde Republike Hrvatske. Koliko ljudi tada se... kol'ko se sećam, nešto se nagađalo oko te cifre ali, ne mogu da tačan broj potvrdim, o... o kom broju se govorilo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada je reč o mestu, to je bilo oko "Ovčare", nažalost, u zoni odgovornosti 80. motorizovane brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa nažalost – jeste, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I šta ste onda pitali pukovnika Mrkšića kada ste saznali za to?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja kontakt... i zvanične i nezvanične nisam imao sa gospodinom Mrkšićem, što vam može i on da potvrdi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ne želim sada da uplićemo gospodina Mrkšića. Ja želim sada da razgovaram sa vama. Nikoga ne želim da optužim, samo nastojim da saznam. Da li razumete? Dakle, ovakva je situacija: vi ste saznali da je počinjen zločin od strane vukovarskih teritorijalaca i to u zoni odgovornosti 80. motorizovane brigade. Vi ste načelnik štaba 80. motorizovane brigade. To je prilično odgovorna funkcija. Sa kim ste razgovarali? Sa kojim ste oficirima razgovarali da biste im preneli informacije koje ste dobili, bilo u neslužbenim ili neformalnim razgovorima ili na osnovu nekog dokumenta?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, obzirom da sam ja bio na ovom zadatku, o čemu sam detaljnije govorio, kad sam se vratio, u komandi je bio

komandant brigade i drugi... i svi drugi oficiri. I ja zaista smatrao sam kad sam u neformalnom razgovoru čuo o tom nemilom događaju, da će sve radnje i postupke u svakom slučaju preduzeti komandant brigade, jer se tada on nalazio na komandnom mestu. Nisam smatrao da sam ja najodgovorniji da u tom pravcu preduzmem bilo kakve mere. Ja sam to tako, ovaj... shvatio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo bih da pogledate dokazni predmet broj 396. Pre nego što se stavi na ekran... Moja greška, imam samo par pitanja pre toga? Da li nam vi kažete da jeste ili da niste razgovarali sa nekim nadređenim oficirom o toj informaciji?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja kol'ko se sećam zaista mislim da nisam, ovaj, razgovarao. A ne mogu da budem sa ovako jako velike distance da budem decidan. To najiskrenije kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ja mogu da vam kažem da osoba može da očekuje da vi budete potpuno sigurni u to, osim ukoliko ste vi osoba koja zna za više zverstava, pa ste zaboravili o kojim zverstvima govorimo? Takva zverstva se obično ne dešavaju u životima većine ljudi, gospodine Daniloviću. Da li vam je to jasno? Tako da ja kažem da vi možete da se prisetite toga. Da li onda mogu da prihvatom da vi niste razgovarali sa nekim višim oficirom o tome?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Slobodno možete gospodine Moore prihvatići da ja s nekim od viših oficira od ranga komande 80. motorizovane brigade sigurno nisam o tom događaju razgovarao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo bih da sada pogledate propise od 1988. godine u vezi primene međunarodnih prava ratovanja (Regulations of the Application of the International Laws of War).

TUŽILAC MOORE: Molim vas paragraf broj 21.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sada imam paragafe 19 i 20 i proći ću kroz njih. A recite mi šta vi imate pred sobom? Šta vidite na ekranu ispred vas?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Tu vidim "Mere za sprečavanje povreda pravila ratnog prava".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo sam samo da proverim šta vi vidite. Dakle, imamo sve. Pa da prođemo kroz to. Paragraf broj 19 odnosi se na odgovornost strana u sukobu, zbog povreda pravila ratnog prava: "Strane u sukobu su odgovorne zbog povreda pravila ratnog prava, bilo da su te povrede izvršene po naređenju ili sa znanjem njihovih vlada ili vrhovnih komandi, bilo da su ih samovoljno izvršili pripadnici njihovih oružanih snaga, drugi organi ili pojedinci koji istupaju kao predstavnici organa". Dakle, gledajući paragraf broj 19, član 19 vi prihvataće da ste kao oficir bili obavešteni 21. ili 22. o zverstvima koje je vukovarska Teritorijalna odbrana počinila na području "Ovčare". To je tačno, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije baš... Gospodine Moore, nije baš tako k'o što vi ovaj... konstatujete. Ja vam odgovorno tvrdim da sam to u neformalnim razgovorima, kod svakog kontakta sa vojnicima i starešinama komande i potčinjenim

jedinicama, da je ovaj, bila priča da su neki zarobljeni pripadnici MUP-a i Zbora narodne garde Republike Hrvatske likvidirani od strane teritorijalaca. Nisam uopšte ni znao da je to ta druga grupa zarobljenika, koja je dovedena iz rejona bolnice, da se radi o tim... o tim pripadnicima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Oprostite mi što sam malo ciničan. Ali evo, vi se sada vratite iz Nijemaca i vama vaši oficiri i vojnici vaše brigade kažu da je vukovarska Teritorijalna odbrana ubila ljudi u vašoj zoni odgovornosti. Da li nam vi kažete da se niste rasplitali kako je do toga došlo, niti ko su oni bili? Da li vi očekujete da će ovo Pretresno veće i ceo svet da poveruje u ovo što nam vi sada kažete?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Moore, ja govorim ono kako je bilo i onakva saznanja kakva sam ja imao. Sada, ja ne mogu drugačije vas da uveravam, osim ono što znam kako je bilo. Detalje oko toga, ja opet ponovo vam tvrdim, nisam se rasplival, zbog toga što se radilo o teritorijalcima koji su taj nečuveni, ovaj, i gnusni zločin počinili. To je jedno. I drugo, što tada nisam bio u komandi da bih, ovaj, mogao imati relevantna i konkretna saznanja o tom događaju. Cenio sam i smatrao sam, obzirom da je tu i komandant i pomoćnici komandanta, da mogu da preduzmu sve mere, ovaj, po bilo kom pitanju, pa uostalom i to... i o tom nemilom događaju. Drugo ja zaista ne mogu da kažem, niti ja želim nekoga drugačije da... da uveravam. To je tako bilo i ja to ne mogu da... da promenim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sa dužnim poštovanjem, da li mogu da kažem da govorite potpune gluposti. Jer, činjenica je da ste vi znali da je vukovarska Teritorijalna odbrana bila podređena Operativnoj grupi Jug?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja ne bih želeo da vas vredam, ceneći da i vi treba da budete častan sudija. Ja se izvinjavam što to moram da kažem. Ovaj, ako vi kažete da ja govorim gluposti, onda neka to bude tako. Ali vukovarski štab TO Vukovara nije bio potčinjen komandi 80. motorizovane brigade. To se vidi iz dokumenata. Ja ne mogu sada odma da... a mogao bi to da pronađem ako mi date određeno vreme. Znači, mi smo imali samo saradnju sa štabom Teritorijalne odbrane, gospodine Moore. To je činjenica.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nažalost, mi smo imali puno dokaza i iskaza, a i vaš advokat Odbrane je prihvatio da je vukovarska Teritorijalna odbrana bila podređena Operativnoj grupi Jug. Tako da kada pogledate sa leve strane i pogledate sve te advokate koji deluju na osnovu njihovih uputstava njihovih klijenata, svi oni prihvataju da je vukovarska Teritorijalna odbrana bila podređena Operativnoj grupi Jug.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, izvolite?

ADVOKAT VASIĆ: Mislim da je opet došlo do greške u transkriptu, i to je izazvalo celu ovu...

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, izvolite?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, celu zabunu je izazvala greška u transkriptu. Svedok je rekao da vukovarski TO nije bio podređen komandi 80. brigade. To je stranica 14, red je 25. i stranica 15, red je prvi. To piše u transkriptu... to je rekao svedok, a u transkriptu piše da vukovarski TO nije bio potčinjen komandi OG Jug... štab, pardon TO, govorim o štabu TO. Tako da svedok uopšte nije pomenuo u ovim redovima Operativnu grupu Jug, nego komandu 80. brigade. Čini mi se da je to izazvalo celu zabunu?

SUDIJA PARKER: U kom redu kažete da je došlo do greške?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, stranica je 14, red je 25. i stranica 15, red prvi.

SUDIJA PARKER: U mojoj verziji piše: "Štab vukovarskog TO-a nije bio podređen Operativnoj grupi Jug". Da li je to to? Zar svedok nije to izjavio?

ADVOKAT VASIĆ: Ne, svedok je rekao da štab TO nije bio podređen komandi 80. motorizovane brigade. Znači, to je greška.

SUDIJA PARKER: To je što piše u transkriptu, tako da nema greške.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, uz dužno izvinjenje, u transkriptu piše da nije podređen OG Jug, a svedok je rekao da se to odnosi na 80. motorizovanu brigadu.

SUDIJA PARKER: Dakle, do greške je došlo u vezi jedinice kojoj je bio podređen?

TUŽILAC MOORE: Pokušaćemo da to razjasnimo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: TO Vukovar, zaboravite sada na štab vukovarske Teritorijalne odbrane. TO Vukovar, a vi to znate jer ste tamo bili duže vreme, je bio podređen Operativnoj grupi Jug, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To je nešto što svi u ovoj sudnici prihvataju?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja tvrdim da nije bio podređen štab Teritorijalne odbrane Vukovar komandi 80. motorizovane brigade. Izvinjavam se. Ovo drugo ne mogu gospodine Moore da tvrdim, zaista. Ne... ne mogu, nisam siguran. A ne sporim da je... a ne sporim da je tako gospodine Moore. Ne sporim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Imate štab, imate jedinice. Da li se slažete sa tom podelom, vojno gledano?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, svakako gospodine Moore. To nije... nije ništa...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Sada ostavimo po strani štab. A ono što jeste da su jedinice vukovarske Teritorijalne odbrane bile podređene Operativnoj grupi Jug. To je tačno, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa logično bi bilo gospodine Moore da su jedinice TO potčinjene štabu Teritorijalne odbrane Vukovar. To je neka naša vojnička logika. Ali sad možda su neke jedinice bile iz... od štaba TO zaista potčinjene Operativnoj grupi Jug, ali ja vam ne mogu taj podatak da dam, zato što ne znam. Nisam... zaista mi nije poznato.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja tvrdim da je to vama bilo poznato. Vi ste bili načelnik štaba. To je jedan jedinstveni položaj. Načelnik štaba su oči i uši komandanta i on je u poziciji da uzme stvari u svoje ruke ukoliko do nečega dođe. Dakle, to nije samo neki puki komandir čete. Vi ste bili na veoma specifičnom položaju. Ja tvrdim da ste vi jako dobro znali da je Teritorijalna odbrana iz Vukovara bila podređena Operativnoj grupi Jug, a da vi jednostavno ne želite to da prihvate, isto kao što ne želite da prihvate da je gospodin Mrkšić bio odgovoran na osnovu lanca komandovanja, jer mu je Vojnović rekao o tim zverstvima. Vi jednostavno ne želite da prihvate bilo kakvu krivicu?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja zaista želim da... da ostanemo u komunikaciji korektni. Ja tvrdim da štab TO Vukovar nije bio potčinjen komandi 80. motorizovane brigade. Isto tako tvrdim, a vi to možete da proverite sigurno, da jedinice štaba TO su bile pod komandom tog istog štaba Teritorijalne odbrane Vukovar. Ali ne mogu dru... ovu drugu konstataciju, što vi od mene tražite da ja kažem, a zaista ne znam, da je štab Teritorijalne odbrane bio potčinjen Operativnoj grupi Jug, odnosno, da su jedinice toga štaba bile potčinjene Operativnoj grupi Jug. Ja to ne znam i ja to ne mogu da kažem. Ja vam otvoreno i iskreno kažem. Mada me malo vreda, iskren da budem, zato što sve nekako nastupate sa pitanjima sa nepoverenjem, kao da ja govorim nešto što nije bilo. A ja sam se ovde zakleo da će govoriti istinu i samo istinu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu. Zaboravimo sada da ste bili vojnik. Imajmo na umu da smo samo obični ljudi. Ne kažem da to nije isto ali sada gledano samo sa ljudske strane. Vi se vratite i saznate od svojih vojnika i oficira da su počinjena zverstva, da su počinjena ubistva u zoni odgovornosti vaše jedinice. E sad, zar vas to nije zabrinulo, jednostavno kao čoveka?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja ponovo vam kažem da zvaničnog sastanka u komandi po tom događaju nije bilo. Da komandant brigade, vezano za taj događaj, meni o tome nije govorio, niti me upućivao koje radnje, mere i postupke treba da preduzmem vezano za taj događaj. Obzirom da je to u neformalnim kontaktima sa vojnicima i starešinama bilo saznanje da su to počinili pripadnici vukovarske Teritorijalne odbrane. U toj situaciji, pored niza brojnih zadatka i gubitaka u brigadi, ja se ovom problemu nisam, kako da kažem, posvećivao, računajući, ako je to tako bilo kao što vi tvrdite, da će mere i radnje određene preduzeti komandant brigade, jer je on za vreme tog teškog i nemilog događaja bio u komandi. Vi sad možete da, ovaj, kako da kažem, konstruišete i moju odgovornost, ali to neka ostane na vama. Ja zaista govorim ono kako je bilo, a neka Sud presudi svačiju odgovornost, pa i moju, u svakom slučaju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali rekli ste da Vojnović to vama nikada nije spomenuo, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: O tom slučaju mi nismo razgovarali gospodine Moore i uz...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, ne, ne. Vi ste rekli da vam Vojnović to nije nikada spomenuo, zar ne? To je tačno, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodin... gospodin Vojnović o tome sa mnom nije raspravljaо. To vam odgovorno tvrdim, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. A kako onda znate da gospodin Vojnović nije znao za taj događaj? On nije mogao nešto da vam kaže o tome jer nije možda ni znao. I zar nije bilo na vama da zapravo proverite i kažete komandantu: "Čuo sam glasine i više od glasina da su počinjena zverstva u našoj zoni odgovornosti". Možda on to nije znao. Nije to krio. A šta ste vi uradili po tom pitanju?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Vezano... Gospodine Moore, vezano za ovaj događaj, ne znam da li sam bio jasan. Ja nisam preduzimao nikakve radnje i postupke, ceneći i smatrajući, obzirom da je bio komandant brigade na komandnom mestu, da sam ja bio na drugom zadatku, da će sve ono što je vrlo važno i vrlo bitno... da će on preduzeti određene radnje i mere. Da li je komandant zaista to u tom momentu znao ili nije, ja isto to ne mogu da vam... da vam potvrdim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste ga pitali?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam gospodine Moore. To vam odgovorno tvrdim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Neću više da insistiram na tome. Ja tvrdim da ste vi kao načelnik štaba bili na odgovornom mestu, i da vam je dužnost bila da pitate svog nadređenog oficira o tome, pitate organ bezbednosti o tome, ili nešto preuzmete, kako biste ste se uverili da će se u najmanju ruku sprovesti istraga. I ja tvrdim da vi namerno izbegavate da kažete istinu u ovoj sudnici, jer niste ispunili svoje odgovornosti. Kakav je vaš odgovor na moju tvrdnju?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja sam zaista zaprepašćen vašom konstatacijom, najiskrenije govorim. Moja je želja bila i prilikom odlučivanja da dođem u ovu sudnicu da kažem ono zaista što znam o tom događaju. Vi sada prebacujete krivicu i na mene. Dobro, to je vaše pravo kao tužioца. Ali ja vam odgovorno tvrdim da samo iz razloga što niko od mojih starešina iz komande štaba nije niti naredio, niti izvršio taj zločin. Komandant je bio na komandnom mestu. I ako je trebalo da se neke radnje i mere preduzmu, cenio sam i smatrao da će on to da uradi, ili će da naredi meni da u tom pravcu preduzmem određene mere, pored redovnih zadataka i obaveza, brojnih zadataka i obaveza, koje sam imao u komandi 80. motor... motorizovane brigade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo bih da pogledate paragraf broj 21, o osnovnim pravilima o sprečavanju kršenja međunarodnih pravila rata (Basic Provisions of Prevention of Violations of the International Laws of War)? Da li to imate pred sobom?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, imam gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vidite naslov "Odgovornost za postupke potčinjenih"?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Šta to znači?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dozvolite mi da pročitam. Nemam vremena. Vi me mnogo požurujete.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, naravno. Izvolite. Ja ne pokušavam da vas požurim. Slobodno pročitajte.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, pročitao sam gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li mogu da kažem sledeće. Ja ne kažem da je vukovarska Teritorijalne odbrane bila potčinjena 80. motorizovanoj brigadi. Da li vam je to jasno? Ja ne tvrdim tako nešto.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne možete gospodine Moore ni da tvrdite kad on nije zaista bio potčinjen. To i vidi se iz dokumenata.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ne tvrdim to. Ja to ne tvrdim. Ali ono što tvrdim, međutim jeste da je vukovarska Teritorijalna odbrana morala nekome da bude potčinjena. To je tačno, zar ne? To nije bila 80. motorizovana brigada ali je bila potčinjena nekome, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja samo mogu da prepostavljam, ali ne mogu da tvrdim kome je bio potčinjen, zaista ne mogu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Postaviću vam ponovo pitanje. Vukovarski TO je nekome bio potčinjen. To je tačno, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa morao je biti potčinjen, prepostavljam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Upravo tako. Pogledajmo sada ovo konkretno pitanje. Vi, načelnik štaba 80. motorizovane brigade... upotrebili smo reč "zverstva", recimo sada "ubistvo". Veliki broj ubistava se odigrao u vašoj zoni odgovornosti. Ja tvrdim da biste vi želeli da znate kom, za milog boga, oficiru ili kojoj jedinici je bila potčinjena. To je prostо normalna ljudska reakcija. Da li se slažete?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim gospodine Moore da sam dosta toga rekao, i da se iz tih mojih odgovora, ovaj... mogao izvući zaključak o tom događaju. Vi stalno insistirate da... da... da sam ja trebao da preduzmem određene radnje i postupke. Ja vam odgovorno tvrdim da sam u tom momentu, u tom teškom momentu, zaista, u kome se nalazila brigada, pored brojnih problema, cenio i smatrao da će komandant brigade i starešine u brigadi, znači... znači sve starešine brigade, ovaj, o tom događaju, ako se on zaista desio, jer mi komandant o.... s komandantom o tome nisam raspravljao, niti je bio sastanak, vezano po to... po pitanju tog događaja. I zbog toga nisam neke...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Izvinjavam se.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dozvolite mi da završim... Dobro.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja vas konkretno pitam. Ja vas ne pitam o drugima, nego vas pitam o vama. Molim vas govorite samo o sebi. Vi ste bili načelnik štaba. U vašoj zoni odgovornosti su počinjena ubistva od strane neke jedinice koja je bila nekome

potčinjena. Ja vam tvrdim da je logično i razumno da se zapitate: ko je za boga miloga, kome je ta jedinica bila potčinjena. Da li nam kažete da sebi niste postavili takvo pitanje? **SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR:** Nisam to uradio. Nisam se zapitao, gospodine Moore. To je tako bilo. I ja sad ne mogu da vam dam odgovor oni... onaj možda koji vi baš želite. Nisam. Ja sam naveo i razloge zaista gospodine Moore, zbog čega nisam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A vukovarski TO je, imenom, dejstvovao u zoni odgovornosti Operativne grupe Jug. Vama je to bilo poznato, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa dejstvovao je gospodine Moore i u zoni odgovornosti 80. brigade. I to je tačno. To nije sporno. Kamo sreće da je on dejstvovao i po pravilima ratovanja. Ali vidimo da neke stvari urađene su suludo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Iz toga proizilazi da je dejstvovati u zoni Operativne grupe Jug značilo da je Mrkšiću trebalo da se skrene pažnja na to pitanje, obzirom da je on bio viši oficir kome su te jedinice bile potčinjene? To je tačno, zar ne?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja ne mogu da ovo potvrdim da li su jedinice TO bile potčinjene Operativnoj grupi Jug. Vi me ponovo sada, ovaj, na neki način, prisiljavate da kažem, ovaj, da su bile... ja to ne znam, gospodine Moore. Ja bih vas zaista zamolio da ne insistirate na tome. Ne znam da li su bile potčinjene. Pretpostavljam da ima svedoka koji to mogu da potvrde. Ja taj podatak nemam. I nemojte od mene tražiti ono zaista što ne znam da vam kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Recite mi da li ste rekli da ste pošten svedok? I da ste ovde došli da nam kažete istinu? To je ono što ste nam rekli. Rekli ste da treba da prihvatimo da ste vi govorili istinu sve vreme ovde u sudnici? Da li je to ono što nam kažete? Dakle, da ovo Pretresno veće može da se pouzda u vaše svedočenje?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Moore, ja mislim da je to apsolutno tačno da sam zaista sve što... što sam znao o ovim dogadjajima u vremenu kada sam bio načelnik štaba, da sam zaista sve rekao. Ako vi u mene sumnjate, onda je to sada druga stvar - iz kog razloga. Ja ovom Pretresnom veću zaista najiskrenije kažem da je to tako bilo kako tvrdim. Ako vi tvrdite da nije, ja bih vas ljubazno zamolio da mi to dokumentujete sa određenim i pisanim dokumentom. Jer se sećati, ovaj, pojedinih događaja iz tog vremena pre 15 godina je veoma, veoma teško. Mislim da će se složiti sa mnom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nadam se da će mi se oprostiti kada kažem sledeće. Nije ovde slučaj da sumnjam u vašu iskrenost. Ja ovde sumnjam u vašu čestitost. Nemam više pitanja.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: To je vaše.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Moore. Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Ja ću upotrebljavati drugi rečnik prilikom mog dodatnog ispitivanja u odnosu na mog uvaženog kolegu.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT VASIĆ

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobar dan, gospodine Daniloviću.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Uzmite polako vodu. Vid... vidim da ste pošli, pa sam vas ja prekinuo. Ja ču se osvrnuti na neka pitanja i odgovore koje ste dali mojim uvaženim kolegama juče i danas, da bi neke stvari pojasnili u dodatnom ispitivanju. Molim vas da isto držite tempo koji smo imali kada sam vas ja ispitivao u glavnom ispitivanju. Sačekajte da se završi moje pitanje, pa onda polako počnite sa odgovorom.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Na pitanje mog uvaženog kolege Lukića ste govorili o tome koji je bio vaš zadatak kao komandanta obezbeđenja logora za pritvorena lica na "Ovčari" 18. na 19. novembar 1991. godine. To je u ovom privremenom transkriptu, stranica 25, redovi od 14 do 17. I tada ste rekli da kada su... kada je ova grupa koju... gde ste vi bili komandant tog logora prebačena u Sremsku Mitrovicu, da je tad bio deo zadatka završen, deo zadatka 80. brigade. Mene interesuje, da li nam možete reći, koji je bio drugi deo zadatka, ako je ovo bio samo deo, koji je završen prebacivanjem svedoka... ovih, zatvorenika u Mitnicu?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja... Mislio sam na ovaj prvi deo evakuacije ove, znači prve Mitničke grupe zarob... zarobljenika. A obzirom da je najavljeno u ovome dnevniku da treba da se evakuiše još jedna grupa iz šireg rejona bolnice u gradu Vukovaru. Na to sam mislio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Na pitanje mog kolege Lukića ste takođe govorili o vezama koje su postojale 18. jedanaestog 1991. godine i mislim da tu ste vi govorili o vezama koje su postojale od hangara prema komandi 80. brigade. A mislim da vas je moj kolega pitao kakve su veze bile između komande mesta LAD PVO diviziona i komande 80. brigade. Pa da bi to sada raščistili, evo ja ču vas pitati: kakve su veze bile, ako znate, između komande 80. brigade i komande LAD PVO diviziona 80. brigade, koji se nalazio u blizini "Ovčare"?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, pouzdano znam da su bile radio veze organizovane između komande brigade i prvopotčinjenih jedinica. Sa kojim prvopotčinjenim jedinicama je bila organizovana i žična veza, sada ne bih mogao da kažem tačno. Ali isto tako znam da je bila uspostavljena veza između komande brigade u selu Nego... Negoslavci i "Ovčare" gde je bio logor, privremeni logor ratnih zarobljenika.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li nam možete reći samo koja vrsta veze je uspostavljena bila tom prilikom, 18. novembra?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Kol'ko se sećam da je bila radio veza.

Vremena nije bilo baš dovoljno da bude i žična veza. Ali ne mogu da isključim, jer je vrlo velika vremenska distanca. To govorim najotvorenije i najiskrenije.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sada ћu preći na deo ispitanja koji je vodio moj uvaženi kolega Moore. I najpre bih se osvrnuo na ono što vam je gospodin Moore zapravo predočavao i tražio od vas – da pronađete u operativnom dnevniku upis broja naređenja koje je komanda Prve vojne oblasti poslala, što je ovde dokazni predmet broj 415, pa vi niste ga mogli naći. Ja bih vas zato pitao nešto drugo, a vezano sa ovim. Molim vas uzmite taj operativni dnevnik. To je dokazni predmet broj 371. Vi se sećate da smo mi juče i preključe ovde raspravljali o većem broju naređenja, koja se tiču pretpočinjanja jedinica, koja se tiču uspostave komande mesta i tako dalje. Da li se toga sećate?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, svakako.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Evo ovako. Za sad ћu vas ja zamoliti da obratite pažnju na sledeće brojeve, koje ћete nakon toga potražiti u ovom operativnom dnevniku – da li su upisani. Ovako, komanda OG Jug, strogo pov. 405-1.

ADVOKAT VASIĆ: To je inače dokazni predmet broj 412. Radi se o naređenju o pretpočinjanju.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Mogu li da uzmem olovku da zapišem?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, izvolite, zapišite...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da zapamtim...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:...tako ћe vam biti lakše. Dakle, prvo naređenje koje molim vas potražite, naređenje komande Operativne grupe Jug, strogo pov. 405-1 od 15. jedanaestog 1991. godine. To je inače dokazni predmet broj 412 ovde pred Sudom. Drugi dokument... Ja ћu vam izdiktirati jednu grupu dokumenata, pa vi tražite sve odjedanput. Drugi dokument je naređenje komande Operativne grupe Jug, strogo pov. 446-1, od 20. jedanaestog 1991. godine, dokazni predmet broj 420 pred ovim Sudom. Zatim... molim vas pogledajte naređenje komande Prve vojne oblasti, strogo pov. 2436-1 od 20. jedanaestog 1991. godine. To je inače dokazni predmet broj 776... dokazni predmet broj 778. Onda molim vas pribeležite naređenje komande 80. motorizovane brigade, broj 29/2 od 16. jedanaestog 1991. godine?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: 29 povlaka?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: 2.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Povlaka... Je l' strogo pov.?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Strogo pov. Od 16. jedanaestog 1991. godine, to je dokazni predmet broj 776. Samo momenat. Naređenje komande 80. motorizovane brigade 34-2 od 22. jedanaestog 1991. godine. Ovde smo evo ovako nasumice u tim periodima izabrali naređenja koja su ovde uvedena kao dokazi. Molim vas pogledajte znači od 15. do 22. upise u operativni dnevnik i odgovorite mi da li je ijedno od ovih naređenja upisano u operativni dnevnik, i da li se... da li su se ta naređenja uopšte u operativni dnevnik upisivala u Vukovaru novembra 1991. godine?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Odmah da kažem da... da ova naređenja najčešće se nisu upisivala u operativni dnevnik, a evo sada ču da... da... da to proverim.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Prvo proverite, molim vas?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Iz kog razloga ne znam, ali evo proveriću, proveriću. Gospodine Vasiću, ja zaista nisam našao nijedno ovo naređenje upisano u operativni dnevnik. Mislim da nisam preskočio, a evo, vi ste mi... vi ste isto verovatno pratili, ovaj, ja nisam našao.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Mislim da svi mi u sudnici koji smo imali prilike da gledamo operativni dnevnički, i jedna i druga strana će se složiti da ovakvih upisa brojeva naređenja nema. Ali to će biti stvar ocene dokaza. Idemo dalje. Moj uvaženi kolega Moore vas je dalje pitao u pogledu naređenja komande Prve vojne oblasti, koji ovde predstavlja dokazni predmet broj 415.

ADVOKAT VASIĆ: Zamolio bih da se na ekran stavi ovaj dokazni predmet broj 415.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: To je naređenje Prve vojne oblasti od 18. jedanaestog 1991. godine. Tim smo se bavili i u delu ispitivanja koje sam ja vodio, i u delu ispitivanja koje je vodio gospodin Moore. I tu je ona tačka 8 koja govori o zločinima koje su počinili neki pripadnici TO i upozorenja jedinicama da se pripazi da se takvi zločini ne događaju. Sećate se da je gospodin Moore s vama razgovarao o tome?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se i bio je baš uporan da dam odgovor, vezano za tu naredbu komande Prve vojne oblasti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodin Moore vas je pitao, i vi ste rekli da niste imali u rukama komandu.... naređenje komande Prve vojne oblasti. Takođe vas je gospodin Moore pitao da li biste se setili da je takvo naređenje prosledeno i stiglo u komandu 80. brigade u kome se spominju zločini TO i vi ste rekli da biste se setili. Ja bih želeo da vas pitam kakav bi vaš odgovor bio da vas je gospodin Moore pitao da li ste u rukama imali naređenje komandanta Operativne grupe Jug, koje je napisano na osnovu naređenja komande Prve vojne oblasti?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je to naređenje postojalo, ali... voleo bih da ga vidim. Malo mi se nekako teško setiti. Ovoga naređenja se zaista ne sećam. Mislim da je trebalo biti naređenje iz Operativne grupe Jug da dođe u komandu brigade, na osnovu čega smo mi kasnije pisali naređenja i spustali ta naređenja prvopotčinjenim, izvinjavam se, prvopotčinjenim jedinicama.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Nažalost, do određenih naređenja i izveštaja nismo uspeli da dođemo, kao ni do operativnog dnevnika Gardijske brigade, tako da neka dokumenta jednostavno nedostaju. Mi ovde pokušavamo da pitamo svedoke na okolnosti kojih se sećaju. Idemo dalje. Da se vratimo opet na trenutak na hangar na "Ovčari", na 18. novembar 1991. godine, kada ste vi bili komandant tog hangara. I tada ste u razgovoru sa mojim uvaženim kolegom raspravljali oko toga da li su... zarobljenici koji su se unutra nalazili, osećali strah, nisu osećali strah. Vi ste i rekli koja su vaša mišljenja i zbog čega

mislite da su osećali strah. Mene interesuje nešto drugo. Dok su se oni nalazili u hangaru, da li je u njih obezbeđenje držalo uperene... upereno oružje?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa jeste, gospodine Vasiću, kako da ne. Ja sam to... ja mislim da je mene shvatio i gospodin Moore - da su cevi automatskih pušaka bile uperene prema zarobljenicima, samo iz razloga da ne pokušaju bekstvo ili neku drugu sličnu glupost da naprave. Zbog toga, ja to nisam baš komentarirao. A i to je bio jedan ovako, kako da kažem, elemenat da čovek oseća strah i zbog toga, ne govoreći o drugim stvarima koje ga opterećuju u konkretnoj situaciji.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Samo me interesuje da li su ove puške bile uperene sve vreme u njih dok god nisu iz hangara odvedeni u Sremsku Mitrovicu?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Celo vreme je bilo oružje, ovaj, spremno za upotrebu, za ne daj bože, ako pokušaju bekstvo ili nešto slično da urade. To je tako bilo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih molio da nam se pokaže dokazni predmet broj 256, fotografija 22? Da li možemo malo da uvećamo ovaj deo gde se vide ovi hangari?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću, da li prepoznajete koji je ovo objekat?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je... to je ovaj... objekat "Ovčare".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li prepoznajete u kom se objektu nalazio ovaj pritvorenički logor za ratne zarobljenike 18. jedanaestog, kada ste vi....

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... bili komandant?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa mislim da je to ovaj objekat na čeonoj... na čeonoj strani.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja bih zamolio sudskog poslužitelja ako može da vam da, kako mi to zovemo, magičnu olovku. Obeležite gospodine sa brojem 1 taj hangar u kom je 18. jedanaestog... su bili čuvani ratni zarobljenici?

...(svedok obeležava)...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je to ovaj hangar, iako ga nisam video od 18. novembra 1991. godine. Ali mislim da je ovaj hangar.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U iskazima nekih drugih svedoka, dobro mislite. Da li se sećate, u kom delu hangara su se nalazili tada zarobljenici? Da li se sećate u kom delu hangara tada....?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, oni su se nalazili u ovome delu, tu, u ovom delu. Znači, gledano sa ove strane odozgo, znači u desnom...u desnom delu ovoga....

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Vi pokazujete levi, a govorite desni. Znači, de... desni je ovaj drugi?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ako....

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pogledajte... Govorite "desni deo" a pokazujete levi? Pogledajte, ima dvoje vrata. Vidite ova vrata s desne strane i vrata sa leve?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: To je u ovom delu. Malo me... malo me zbrnuje ova komunikacija odakle se... odakle se dolazi u samom hangaru. To je malo mi je to... malo mi je to problematično.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Vi ste dobro govorili, a loše pokazivali.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: E, vidim da sam... To je ovaj deo, ovaj deo, ovaj deo. A ovo je taj objekat.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja bih molio da tu stavite broj 2?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dobro. ....(svedok obeležava)...

ADVOKAT VASIĆ: Zamolio bih da ako možemo ovaj... ovu fotografiju uvedemo kao... kao dokaz?

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet broj 782.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih... Neće nam više biti potrebno da crtamo. Hvala vam puno. Ja bih zamolio da nam se sada na ekran stavi dokazni predmet broj 371. To je dakle onaj operativni dnevnik 80. motorizovane brigade. Treba nam upis za 18. novembar u 16.00 časova. Svedok ima hard kopiju na BHS-u. Znači, možemo na ekranu da dobijemo englesku verziju, a na engleskoj verziji je to strana... strana 8. Imamo to na ekranu. Dobro.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, izvolite?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... da... da pogledamo ovaj upis za 16.00 časova. Kaže: "Prva grupa... prvu grupu su kamionom... kamionima sa sedamdesetak ustaša smest... smeštena je..."

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Stavlja...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... "stavlja se u pritvor. U toku noći, dovedeno je još njih stotinak. Za komandanta određen potpukovnik Danilović." Kaže:"U toku noći dovedeno je još njih stotinak". Da li je to nešto kasnije noću, ili ranije?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Tačno vreme dovođenja ove druge grupe gospodine Vasiću ja zaista ne bih mogao, ovaj, da... da... da potvrdim, ali pretpostavljam da je to moglo biti u prvoj polovini noći. Mislim da je bilo u prvoj polovini noći, ali možda bi to najbolje mogli da kažu ovi koji su bili... ovaj zarobljeni. Na njihovu sreću i hvala bogu... i moju sreću, oni su ostali živi. pa mogu da potvrde tačno kada je ta druga grupa stigla. Ali ja zbilja ne mogu ovog momenta da tačno kažem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Daniloviću. Hvala vam. Ali ste sigurni da je to bilo u toku noći?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno sigurno. I to nije ništa sporno. U toku dana nije moglo da bude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Koliko shvatam ovaj upis u operativni dnevnik, u jednom trenutku je znači u hangaru bilo sedamdesetak zarobljenika, a tek kasnije je u ovom istom prostoru se broj zarobljenika popeo na znači negde oko 180, koliko bi bilo kada saberemo ove cifre?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tako je, gospodine Vasiću. Mislim da je bilo oko 180. Da li možda 181 ili 182, ali oko 180 ljudi je bilo tada u ovome logoru.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Moj uvaženi kolega vas je takođe pitao i oko jedinica vojne policije. I vi ste mu odgovorili da je tamo bila četa vojne policije 80. brigade koja je čuvala ratne zarobljenike, a mislim da je poenta pitanja bila drugačija. No, tu je moj uvaženi kolega odustao od daljeg pitanja. To je na stranici 59. Ja ću vas zato pitati. Pored ove jedinice čete vojne policije 80. brigade koja je nesporno čuvala zarobljenike, o tome nećemo dalje da raspravljamo, da li je kod hangara ili u hangar došla još neka jedinica vojne policije - to veće, 18. jedanaestog?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Jedinica vojne policije da bude, gospodine Vasiću, da bude tu, boravi po bilo kom osnovu i zadatku tokom cele noći, osim čete vojne policije 80. motorizovane brigade, nije bila. Ali je grupa od par policajaca, koliko se ja sećam, u toku noći naišla i pitala – ima li nekih problema, i oni su se kratko zadržali i otišli. E sada, u... u pratinji ovih ratnih zarobljenika, sigurno su bili angažovani policajci, ali oni su bili tu samo da ih... dok ih mi preuzmem, i posle su oni otišli na drugi zadatak.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Sad ste rekli, ovi policajci koji su tu bili, zadržali se i otišli, kojoj su oni jedinici pripadali, da li znate?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Zaista se ne sećam, gospodine Vasiću. Mislim, ne mogu da... Da li je to bila četa vojne policije Gardijske brigade ili je bila neka druga vojna policija, ali to je... mislim ne mogu, zaista ne mogu da se setim. A ne želim da govorim ono što... da nagađam ono što ne znam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ali to nije bila vojna policija iz vaše jedinice, koliko sam ja razumeo?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa vojna policija iz naše jedinica je ta koja je angažovana celo vreme na obezbeđenju. Druge policije ja nisam imao, gospodine Vasiću.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, možda je sada zgodan trenutak za... za našu prvu pauzu? 10.30 je.

SUDIJA PARKER: Nastavićemo u 10.55 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću, da li možemo da nastavimo?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Možemo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT VASIĆ: Zamolio bih, ako možemo na ekranu da pogledamo dokazni predmet broj 426?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: O tome vas je u unakrsnom ispitivanju pitao moj uvaženi kolega Moore, a radi se o borbenom izveštaju komande Operativne grupe Jug za 23. jedanaesti u 18.00. Recite mi prvo: kada se piše redovni borbeni izveštaj, koje vreme zahvata taj borbeni izveštaj?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, vreme na koje se misli u borbenom izveštaju, to je od prethodnog borbenog izveštaja do ovog novog borbenog izveštaja. Znači, faktički to je 24 sata - mora biti pokriveno. Jedino ako se radi o vanrednom borbenom izveštaju, koji se isto tako može da šalje u prepostavljenu komandu, ukoliko iziskuju potrebe borbene situacije.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovde pred nama je, vidite ga na ekranu...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, da vidim...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... borbeni izveštaj koji je datiran sa 23. jedanaestim 1991. godine u 18.00 časova. Radi se o redovnom borbenom izveštaju. Recite nam konkretno, koji period pokriva ovaj borbeni izveštaj, u odnosu na ovo što na njega... u njemu piše? Znači, na ovaj tajming?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa trebalo bi da pokriva vreme znači od 18.00 časova 22. do 18.00 časova 23. novembra 1991. godine.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Ostavimo po strani za trenutak ovaj izveštaj i ovaj dokazni predmet.

ADVOKAT VASIĆ: Sada bih zamolio da nam se na ekran stavi dokazni predmet broj 425?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovo je prethodni redovni borbeni izveštaj, je l' tako? 22. jedanaesti 1991. godine?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ: Molim vas da... da nam se uvećaju poslednja dva pasusa?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pogledajte ovaj poslednji pasus i recite nam, gospodine Daniloviću, da li su pre sačinjavanja ovog borbenog izveštaja, znači to je ovo vreme koje se u njemu navodi, da li su komandi 80. motorizovane brigade predata sva dokumenta za: organizaciju, rukovođenje i komandovanje u zoni Operativne grupe Jug?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa, predata su ona najneophodnija... ona neophodna dokumenta za komandovanje i rukovođenje jedinicama. To piše i u ovome redovnom borbenom izveštaju.

ADVOKAT VASIĆ: Sad bih molio ako može da nam se pokaže dokazni predmet broj 444?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću, ovaj... ovo naređenje komande 80. motorizovane brigade koje reguliše pitanje uspostave vojne vlasti je datirano 22. jedanaestog 1991. godine? To na njemu piše, je l' tako?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, jeste. To je tačno. Sigurno. Nema dileme nikakve.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pogledajte molim vas tačku 7, i recite mi, da li je 22. jedanaestog 1991. godine 80. motorizovana brigada i dalje potčinjena Operativnoj grupi Jug?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa iz ovog naređenja se vidi da nije. "Neophodnu koordinaciju sanacije bojišta regulisće komanda Operativne grupe Jug u saradnji sa komandom 80. motorizovane brigade i štabom Teritorijalne odbrane.", što znači da komandi Operativne grupe Jug u ovom momentu nije potčinjena komanda 80. motorizovane brigade, niti štab Teritorijalne odbrane Vukovar. Mislim, to je nedvosmisleno jasno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Daniloviću. Nećemo se više baviti ovom dokaznim predmetom. Sada bih se vratio na dokazni predmet broj 367. To je ono naređenje za LAD PVO... za PVO zaštitu, izvinjavam se, koje... oko čega vas je ispitivao moj uvaženi kolega.

ADVOKAT VASIĆ: Molim vas da... da se uveliča malo zaglavje ovog...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću, vi ste nam objašnjavali, a možemo to još jedanput možda da ponovimo kako... šta znači ovo... ovo naređenje. Prvo

bih se pozabavio time - šta je ovo što piše u desnom uglu. Piše: "Vojna tajna, uručiti uz zapovest prilog broj, primerak broj". Šta to znači?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: E da, da. Ovo je... očigledno ovde se vidi naređenje. Ja to juče, vidiš, nisam mogao da primetim. Zbunio me malo i gospodin Moore. Zna da postavlja vrlo i nekad i neugodna pitanja. Ali dobro, to je njegovo pravo. Ovde lijepo... lepo piše, znači: "Uručiti uz zapovest". Ovo naređenje ide komandi ovaj, LAD-a PVO i ono dolazi iz Operativne grupe Jug. I to je drugi primerak. Znači, prvi primerak kao orginal ostaje u komandi Operativne grupe Jug, a drugi ide znači potčinjenoj jedinici, gde se reguliše protivvazdušna odbrana u zoni odgovornosti te potčinjene jedinice.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se zapovest za napad, kao stalni zadatak od strane komande Operativne grupe Jug, šalje komandi 80. motorizovane brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da. Apsolutno, gospodine Vasiću. To je uvek... to je propisano da... pretpostavljena komanda je dužna da u pismenoj formi prosledi naređenje za određeni borbeni zadatak, borbenu radnju. Da li je to napad, odbrana ili neki drugi vid borbenih dejstava, ali u svakom slučaju znači ide borbena zapovest, i uz zapovest idu određeni prilozi, zavisno na čemu je težište, ovaj, da li se pišu svi prilozi ili možda samo deo... deo priloga.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se ti prilozi koji idu uz stalnu, znači u... uz zapovest za stalni borbeni zadatak, dostavljaju i rodovima i službama komande potčinjene jedinice? Recimo, u ovom slučaju, 80. motorizovane brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa dostavljaju se prilozi. Najčešće se dostavljaju, pogotovo ako ima dovoljno vremena, ovaj, za izvršenje borbenog zadatka. A ako nema dovoljno vremena, onda se dostavljaju oni prilozi koji su najvažniji za izvršenje konkretnog borbenog zadatka.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Govorimo sada gospodine Daniloviću o stalnim borbenim zadacima. Znači, oni koji traju sve vreme dejstava. Kada stigne zapovest iz komande... pretpočinjene komande, recimo Operativne grupe Jug u komandu recimo 80. motorizovane brigade...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:.... i kada uz ovu zapovest, kako ste rekli, stignu prilozi za određene rodove i službe...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Jasno....

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... da li se ovi prilozi dostavljaju načelnicima tih rodova i služba... službi u okviru komande 80. brigade, recimo?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Znači, načelnik PVO u ovom konkretnom slučaju, pošto govorimo o 80. LAD-u PVO, dobija ovo naređenje prвopретпостављене komande, na osnovu čega je dužan da sačini naređenje po PVO, i isto naređenje dostavi komandantu 80. LAD-a PVO.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Za izvršenje ovakvog naređenja....

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li me pratite? Znači, za izvršenje ovakvog naređenje koje proističe iz stalnih zadataka koje su izdati komandi potčinjene jedinice, recimo, 80. motorizovane brigade - ko podnosi izveštaje prepostavljenoj komandi, recimo - Operativnoj grupi Jug?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Izveštaje, pardon, izveštaje ovaj, podnosi komanda brigade. Znači, u celini objedinjen izveštaj za... za sve rodove i službe. Ono što se de... što se radi u komandi brigade. Ne izveštava se linijom, kako da kažem, komandovanja pojedinačno – načelniku PVO, načelniku artiljerije, inžinjerije i tako dalje. Znači, ide objedinjeni izveštaj jedino ako je neophodno potrebno da se šalje neki izveštaj vanredno, pa onda možda se napiše i vanredni izveštaj.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Po ovom naređenju za PVO koje vidimo ispred sebe...
SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... da li su izveštaji išli preko komande 80. motorizovane brigade komandi Operativne grupe Jug?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Komanda 80. motorizovane brigade slala je redovno, ovaj, redovni borbeni izveštaj u kome... u kome se pominje, recimo, i pitanje protivvazdušne odbrane u sklopu, ovaj... drugih zadataka koji su realizovani. Prema tome, i to se šalju objedinjeno, ne pojedinačno, da recimo... se šalje pojedinačno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Za vreme od 9. jedanaestog 1991. godine, pa do 21. jedanaestog 1991. godine, pod čijom je komandom bio LAD PVO divizion 80. motorizovane brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja odgovorno tvrdim da je neprekidno, kao celina, bio pod komandom 80. motorizovane brigade, odnosno komandanta 80. motorizovane brigade, i da je u tu svrhu izvršavao namenske zadatke. Ne mogu da budem decidan da povremeno nije neka baterija iz tog sastava formacijskog ili možda niži delovi, mislim na vodove, da nisu bili pridavani za izvršenje nekog konkretnog zadatka. Ali to veoma, veoma kratko. Ali, 80. LAD PVO kao celina, on je dejstvovao pod komandom komandanta 80. motorizovane brigade.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste nam dakle da je dakle ovaj LAD PVO dejstvovao pod komandom komandanta 80. motorizovane brigade. A da li je on bio u sklopu PVO zaštite regiona vukovarskog... vukovarske regije? Da li je on bio sastavni deo tog kišobrana?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. To se vidi iz ovog naređenje za PVO komande Operativne grupe Jug, gde su precizirani zadaci svih jedinica PVO u zoni dejstva Operativne grupe Jug. Mislim da to nije, ovaj, ništa sporno. A ako ima nešto, ja... voljan sam da objasnim ono... ono što znam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Daniloviću. Hvala vam. Vama je predviđen od strane mog uvaženog kolege Moorea i dokazni predmet broj 375. To je ratni dnevnik 80. motorizovane brigade. I on vas je, gospodin Moore vas je juče, ako se sećate,

pitao o raznim unosima u ovaj ratni dnevnik, vezano za LAD PVO divizion. To se nalazi na ovom ne... neslužbenom dakle transkriptu, stranice 66 do 71. I pitao vas je po datumima da čitate upise gde stoji da LAD PVO radi po planu i ratnim zadacima OG Jug, pa ste vi objašnjavali šta to znači. I onda vas je u jednom trenutku pitao posebno za 13. jedanaesti.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih molio sada ako možemo dobiti na ekranu znači dokazni predmet broj 375, unos za 13. jedanaesti 1991. godine...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: To je operativni ili ratni dnevnik?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ratni dnevnik.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se. Aha, dobro.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Inače, dokazni predmet broj 375. To je znači upis za 13. jedanaesti u 18.00 časova. I gospodin Moore vam je rekao da pročitate ovaj deo koji se odnosi na LAD PVO, gde kaže da je pod komandom OG Jug. Vi ste objašnjavali juče da je to greška i da je to greškom upisano. Ja vas neću pitati za 13. jedanaesti. Ja će vas pitati da pogledate sada molim vas 14. jedanaesti. Sledeći dan.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Molim vas, 14. jedanaesti u 18.00 časova, nadite i pročitajte nam šta piše za LAD PVO?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Je l' u 17.00 ili u 18.00?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Meni se čini da ovde piše u 18.00, mada je sitno, ne mogu da pročitam. Ali svi su unosi u 18.00 koliko vidim, a mene interesuje unos za LAD PVO, 14. jedanaesti 1991. godine?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Samo malo. Ovde kod mene nešto piše 17.00, pa onda 18.30...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: "Do sada su pristigli na redovni...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne... Ne.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: To je... to je, ja mislim...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Govorimo o ratnom dnevniku, a ne o operativnom dnevniku. Vidim da vi gledate operativni, je l' tako?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ma Boga mi, ratni dnevnik. Ne znam... Ovde... kod mene 14. jedanaestog piše: "Do sada su pristigli redovni borbeni izveštaji..."

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne....

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR:... iz sledećih jedinica". Onda nabraja se komanda stana, četa vojne policije...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR:... LAD PVO, HAD 105, MPO i tako dalje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pogledajte na ekran. Da li je to taj dokument koji čitate?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Aha...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Znači, to je ovaj dokument koji je ovakav.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je ratni dnevnik.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: E, ratni... pogledajte unos za 14. jedanaesti, počinje... ta stranica počinje... to je stranica koja počinje: "Negoslavci, 14. jedanaesti u 18.00 časova" i počinje: "Prvi motorizovani bataljon je i dalje angažovan" i tako dalje. Da li imate to pred sobom?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ma, ne mogu da nađem, zaista...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zato što mi se čini da gledate pogrešan dokument.

ADVOKAT VASIĆ: Da li možemo dobiti na BHS-u ovu verziju?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Vi gledate u operativni dnevnik.

ADVOKAT VASIĆ: Dajte nam na ekran molim vas, BHS verziju, to je... evo ga.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Evo, pogledajte na ekran. Je l' vidite unos za 14. jedanaesti?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, da, da, da. Da, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: E...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... Mene interesuje ovaj unos za LAD PVO. Molim vas pročitajte ga preko ekrana?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: "LAD PVO i dalje je na istim položajima. Radi po planu i ratnim zadacima Operativne grupe Jug".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je to drugačije od onoga što piše 13. a istovetno onome što piše 12. jedanaestog, 11. jedanaestog, 10. jedanaestog, što ste juče i čitali mom kolegi Mooreu? Ne...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa isto je...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... loš je prevod, izvinjavam se. Samo trenutak sa odgovorom.... Znači, moje pitanje je: da li je ovaj unos kako ste ga sada pročitali...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... istovetan za sve datume u ovom dnevniku, osim za 13. novembar 1991. godine, gde ste juče rekli da je greška?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa skoro je isti. Sve je pisano da radi po planu i ratnim zadacima Operativne grupe Jug. Ne znam kako su to operativci vodili. Očigledno da je ovo greška. Ovaj, ja sam juče isto pokušavao i gospodinu Mooreu da objasnim da nikakvog razloga konkretnog nije bilo... A da navedem još jedan primer. Svakoga dana, kad su dolazili na referisanje komandanti bataljona, diviziona, dolazio je i komandant 80. LAD-a PVO. Toga se veoma dobro sećam. Ako je to tako, onda bi logično bilo da on ide, da je LAD PVO potčinjen komandi Operativne grupe Jug, logično bi bilo da ide da referiše kod komandanta Operativne grupe Jug. A on je referisao komandantu 80. motorizovane brigade. To ja odgovorno tvrdim.

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE: Ja ulažem prigovor na ovakvo svedočenje. Ponovo se radi o nagađanju. Imamo izraze poput "očigledno je", "ovo je očigledno greška". Ja smatram da svedok nema nikakvih ličnih znanja u vezi sa ovim što je uneto u dnevnik?

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, vi ste to već rekli i nastojali to da uradite još u unakrsnom ispitivanju. Ali ja sada ne bih uplitao to u ispitivanje...

TUŽILAC MOORE: Svakako.

SUDIJA PARKER:... gospodina Vasića. Gospodine Vasiću, nastavite.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću, budite ljubazni... Jeste li našli ovaj ratni dnevnik? Da li ga imate sada pred sobom?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, imam ga.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih zamolio da vidimo sada unos za 16. jedanaesti 1991. godine.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A dok čekamo da nam se to pokaže, samo da vam pitam nešto. Da li ova formulacija koju ste nam pročitali, znači: "Radi po planu i zadacima OG Jug" da li to znači da... da li to znači da je LAD PVO pod komandom OG Jug, ili to znači nešto sasvim drugo?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: To znači, gospodine Vasiću, da LAD PVO izvršava zadatke po naređenju načelnika PVO Operativne grupe Jug, koga smo mi dobili, i ja... mislim da je...da je... da... to je tako. Ne može drugačije da bude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A ko komanduje ovim LAD PVO divizionom 80. brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: A komanduje komandant 80. motorizovane brigade.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: E sad, ja mislim da već imamo ovaj unos, znači to je dokazni predmet broj 375, za 16. jedanaesti. Da li ovde možete naći, evo ovde upis LAD PVO, da li nam možete pročitati?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Vreme u koje od...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne vreme, nego znači... imate na ekranu, ako... ako nemate pred sobom. Upis u ratni dnevnik, 16. jedanaesti u...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... za 18.00 časova je. Znači, nađite stavku LAD PVO.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, našao sam, posle MPOAD-a...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Molim vas, pročitajte.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: "LAD PVO je iz postojećih rejona... iz postojećih rejona vršio PVO obezbeđenje. Treća baterija LAD-a PVO je napadnuta u 19.30 časova i u 2.00. Odgovoreno je na vatru. Nema gubitaka". To je sardžaj...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Molim vas pogledajte, ko podnosi ovaj izveštaj?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa, podnosi komandant 80. LAD-a PVO, kao što su podneli izveštaje i ovi svi komandanti bataljona i diviziona iz... i sastava 80. motorizovane brigade.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li pored ove konstatacije u ratnom dnevniku i piše da on podnosi izveštaj?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ovamo na desnoj strani, vidi se da je to kapetan prve klase Marček.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sada bih se vratio na operativni dnevnik, to je dokazni predmet broj 371. Zamolio bih vas da pogledamo upis za 17. jedanaesti od 18.00 časova?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: 17. jedanaesti...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U 18.00 časova.

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Samo momenat.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako imate pred sobom, onda bi mogli englesku verziju da stavimo na ekran. Jeste li našli? Znači, 17. novembar u 18.00 časova. Radi se sada o operativnom dnevniku?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja ču da pročitam: "Komandant 80. motorizovane brigade je odlučio: produžiti dejstvo Trećeg motorizovanog bataljona. Izbiti na reku Vuku i sprečiti izvlačenje neprijatelja iz severnog dela grada Vukovara. Dejstvom HAD-a

i LAD PVO, podržati razbijanje neprijateljskih snaga u severnom delu Vukovara, stvarajući što povoljnije uslove za konačno oslobođenje Vukovara". Gospodine Daniloviću, da li je u ovom zapisu sadržano neko naređenje koje se odnosi na LAD PVO 80. motorizovane brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam, gospodine Vasiću. Možete li mi samo još jednom tačno vreme i datum... Ne mogu ovde da... da... ovo... malo mi to pravi probleme.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: 17. jedanaesti u 18.00 časova. Radi se o ratnom... o operativnom dnevniku. Znači, 17. novembar u 18.00 časova. Ako ne možete da nadete, stavićemo...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Našao sam. Pa ovde piše i LAD PVO.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Znači, radi se o naređenju LAD-u PVO?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, da. "Dejstvom HAD-a, pardon, i LAD-a PVO podržati razbijanje neprijateljskih snaga u sadejstvu.... u severnom delu Vukovara, sad... sadejstvuje... pardon, stavljajući..."

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pročitao sam...

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: ...stvarajući što povoljnije uslove." Da. Ovde se očigledno vidi da komandant 80. motorizovane brigade naređuje i komandantu LAD-a PVO, znači da je pod njegovom komandom. Inače ne bi mogao da mu on izda zadatak. To je očigledno. Mislim, tu nema nikakve dileme.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A kakav mu zadatak izdaje?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa da podrži razbijanje ovih delova koji trebaju... u severnom delu grada Vukovara, delove brigade koji napadaju. Znači, da ih podrži vatrom.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li bi komandant 80. motorizovane brigade mogao da izda naređenje komandantu LAD-a PVO diviziona 80. brigade, ukoliko bi on bio prepočinjen Operativnoj grupi Jug, na ovakav način kao što to piše ovde u operativnom dnevniku?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, praksa je i to je... to je stvarno tako, u tom slučaju da je... da je 80. LAD PVO potčinjen direktno komandantu Operativne grupe Jug, naređenje bi moralo da dođe od komandanta Operativne grupe Jug. To je logično i to je stvarno tako.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Daniloviću. Idemo dalje. Moj uvaženi kolega Moore vam je postavio jedno... jedan set pitanja, koji su se odnosili na jednu hipotetičku situaciju, a vezanu za izveštaje... u pogledu kom... komande mesta. Pitao vas je da li svaka grupa oficira ili čak u jednom trenutku, i jedinica, treba da se javi komandantu mesta, ako ulazi u njegovu zonu odgovornosti?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da, apsolutno gospodine Vasiću, to je obaveza da... ukoliko jedinica ili grupa starešina ili pojedinac dolazi u zonu odgovornosti druge

jedinice, pa red je da se javi najstarijem starešini tu gde se nalazi i da objasni po kom osnovu i zbog čega dolazi u zonu odgovornosti te jedinice.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A ako se desi da se taj starešina ne javi, a komandant mesta dobije informaciju da se u njegovoj zoni odgovornosti nalazi neki oficir ili neka jedinica, da li komandant mesta treba da pristupi tom oficiru ili jedinici, i da ih pita - šta će oni u njegovoj zoni odgovornosti?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno bi trebalo da komandant znači stupa u kontakt ili sa jedinicom, odnosno sa grupom starešina ili pojedincem koji je došao u zonu odgovornosti - da proveri zbog čega je došao, i na osnovu toga da preduzme određene mere. Da li je to stigla jedinica po naređenju prepostavljene komande zbog sadejstva ili nekog drugog zadatka, to konkretno, komandant treba da ovaj, sagleda i na osnovu toga i da postupi.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako bi ova jedinica došla na... na teritoriju sa zadatkom koji je ranije bio najavljen komandantu mesta, kakav bi onda postupak bio?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Ako bi jedinica došla najavljenata, komandant jedinice, njegov zamenik ili neko od starešina iz komande, 'ajde da mislim na komandu brigade, dužan je da tu jedinicu prihvati, i shodno naređenju prepostavljene komande - da je angažuje u cilju realizacije određenog zadatka koji treba da izvrši ta jedinica.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako bi zadatak... ako zadatak ne bi bio izdat od prepostavljene komande, ili ako bi se samovoljno našlo lice ili jedinica u zoni odgovornosti komandanta mesta, kakav bi onda postupak bio?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Postupak komandanta mesta bi bio sledeći. Ja, recimo, kada bih se našao u toj ulozi, ja bih tu jedinicu udaljio iz zone dejstva moje jedinice, i izvestio bih prepostavljenu komandu o tom činu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A recite mi, gospodine Daniloviću, molim vas, da li je komandant mesta u svakom od ovih slučajeva dužan da prepostavljenog jedinice ili pojedinca ili grupe oficira koji se nađu na njegovoj teritoriji, upozori o pravilima koja važe za njegovu teritoriju i koja je on doneo u svojim uputstvima za rad? Da li je on to dužan u skladu sa pravilima kasarske i garnizonske službe?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Komandant mesta je u svakom slučaju odgovoran za to mesto koje mu je povereno, i organizaciju svih onih mera i aktivnosti koje su propisane pravilom službe. I ako je jedinica došla po naređenju prepostavljene komande, znači da tu jedinicu prihvati, rasporedi, izda joj zadatak i u skladu sa borbenim pravilima upotrebe, odnosno u skladu i sa pravilom službe oko razmeštaja jedinice, da tako postupi. Ja drugog načina ne vidim kako bi drugačije trebalo da bude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Na osnovu onoga što ste vi meni sad rekli dakle, on je taj koji raspoređuje i upotrebljava ovu jedinicu, koja mu je poslata, ako mu je poslata?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Pa jasno, apsolutno. Ovaj, ako mu je poslata po naređenju prepostavljene komande, ovaj, sigurno je da će je upotrebiti u skladu sa naređenjem. Ako nije poslata, dužan je da je udalji iz zone dejstva svoje jedinice, i tako... i tako završi sa time. Nema... nema drugog načina.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, gospodine Daniloviću, da li ulazak bilo koje jedinice, pa čak i jedinice iz prepostavljene komande, najavljen ili nenajavljen, u zonu odgovornosti komandanta mesta, prekida njegovu odgovornost i njegove ingerencije u odnosu na tu zonu odgovornosti - koju je on sam propisao?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Dolazak te jedinice, najavljeno ili ne najavljeno, ni u kom slučaju ne može i ne znači da će prekinuti u bilo kom smislu odgovornost komandanta mesta po pitanju njegovog izvršenja osnovnog zadatka koji je dobio od svoje prepostavljene komande.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako bi komandant mesta bio obavešten da će jedna grupa zarobljenika biti dovedena u određeni objekat na toj teritoriji koju on... koja je u njegovoj zoni odgovornosti, da li bi on morao da se pripremi za obezbeđenje ove grupe, ako mu je to najavljeno kao zadatak, i da li bi morao da prati situaciju na terenu, i da sazna kada ova grupa dođe u njegovu zonu odgovornosti? Da li je to po pravilu?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, komandant mesta, ako dobije takvo naređenje, dužan je da izvrši sve pripreme koje su u skladu sa Pravilom službe: da formira zatvor, da odredi obezbeđenje i da te zarobljene prihvati i smesti u zatvoru. Ukoliko nema mogućnosti, što se tiče ljudstva za obezbeđenje, dužan je da traži od prepostavljene komande da mu se da jedinica koja će moći bezbedno da izvrši taj zadatak i da te zarobljene obezbedi do njihove evakuacije i transporta u predviđene ili naređene rejone razmeštaja.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, dakle pravilo je prepostavljam da se zadatak prepostavljene komande izdaje komandi potčinjene jedinice, imajući u vidu snage kojima ta jedinica raspolaže? Da li je to pravilo koje važi u vojsci?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, u principu, prepostavljeni komandanti kad izdaju zadatke, cene da li je potčinjena komanda, odnosno da li je... da li je komandant u mogućnosti da taj zadatak zaista realizuje i najčešće izdaju se, što mi kažemo, realni zadaci. Ako ne može da ga izvrši, onda se vrši ojačanje te jedinice u smislu ljudstva ili sredstava podrške ili drugih borbenih sredstava - da on može uspešno postavljeni zadatak da izvrši.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako se jednom komandantu mesta prepočine snage u jednom rejonu sa zadatkom obezbeđenja te zone, šta bi taj komandant mesta trebalo da učini sa ovim snagama?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Komandant mesta bi bio dužan da te snage i sredstva angažuje u skladu sa naređenjem prepostavljene komande i da izvrši postavljeni zadatak.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako bi kao jedan od zadataka dobio čuvanje ratnih zarobljenika na ovoj teritoriji, da li bi on trebao... ko bi odlučio - koje će snage upotrebiti za čuvanje ovih zarobljenika?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Za čuvanje zarobljenika, komandant jedinice koji dobije takav zadatak, on lično vrši procenu i donosi odluku koje snage i koja sredstva treba da upotrebi, da bi apsolutno bezbedno mogao da izvrši taj zadatak.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li bi u izvršenju ovog zadatka prilikom donošenja odluke, taj komandant mesta imao oba... pravo i obavezu da koristi i snage koje su mu prepočinjene u toj regiji?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, sve potčinjene snage komandantu koji izvršava zadatak su na raspolaganju, i on ih lično može upotrebiti, bez prethodne saglasnosti prepostavljene komande, ali samo u skladu sa pravilima borbene upotrebe, i u skladu sa zadatkom koji jedinica treba da izvrši.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ukoliko bi, kao što sam rekao, te jedinice dobile zadatak da se upotrebe za stvaranje bezbednosti u toj... tom rejonu, da li bi one mogle biti upotrebljene za čuvanje ratnih zarobljenika u slučaju potrebe?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, u slučaju potrebe, te jedinice bi sigurno trebalo da budu upotrebljene da se obezbedi čuvanje pristiglih ratnih zarobljenika.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Juče vas je moj uvaženi kolega Moore pitao opet o jednoj hipotetičkoj situaciji da komandant mesta odlazi kod svog prepostavljenog komandanta da traži pomoć. A ja bih vas pitao: da li je takav komandant mesta dužan da najpre iskoristi sve jedinice koje ima pod svojom komandom, pre nego što ode kod komandanta prepostavljene jedinice da ga... da od njega traži pomoć?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, ja ēu da kažem ono što bi ja lično uradio. Znači, sposoban i odlučan komandant je dužan da izvrši zadatak koji je dobio, ako... i da angažuje sve jedinice koje su mu potčinjene, odnosno, koje su pod njegovom komandom. Ukoliko pored svega toga nije sposoban, ko zna iz kog razloga, da izvrši postavljeni zadatak, dužan je da traži od prepostavljenog komandanta uputstva i pomoć, kako da zadatak izvrši. Ja to govorim kako bih ja uradio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A kada bi se komandant mesta pojavio u prepostavljenoj komandi, a da nije iskoristio nijednu od jedinica koje su mu stavljenе na raspolaganje upravo za izvršenje zadataka obezbeđenja bezbednosti u rejonu, šta bi mu rekao prepostavljeni komandant po Pravilima službe?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Po Pravilu službe, prepostavljeni komandant trebao bi da mu naredi da izvrši zadatak onako kako ga je dobio. Ta... Nema druge.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A što se tiče snaga, da li da ga izvrši sa snagama koje nije upotrebio, a koje ima?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Sa svim snagama koje su njemu potčinjene, sa snagama ko... koje... kom... koje su mu, ovaj, prepočinjene, a... i ako to nije dovoljno, da traži dodatno deo snaga od prepostavljenog komandanta. Druga... drugog rešenja nema.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. I poslednje moje pitanje. Da li je u vojničkoj praksi da oficir, kažem, traži pomoć od prepostavljene komande, a da nije prvo iskoristio sve resurse koje ima njegova jedinica?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, ja vam mogu reći iz ličnog iskustva da su, ovaj, retki primeri. Odnosi se to najčešće na nesposobne komandante da

traže pomoć, a da nisu iskoristili sve... sve snage i sredstva raspoloživa da uspešno izvrše zadatok. To je moje mišljenje i to je opšte poznato u JNA bilo tako.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Daniloviću, da li je vaš komandant gospodin potpukovnik Vojnović bio nesposoban komandant?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Vasiću, ja mogu da odgovorno tvrdim da je potpukovnik Vojnović bio veoma sposoban komandant i da je među prvima ulazio u grad Vukovar. To su prepričavali vojnici i starešine iz komande brigade, po mom dolasku iz prvog bataljona sa severne strane, gde sam bio u toku napadne operacije na Vukovar.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Daniloviću. I poslednja stvar. Kolega Moore vas je pitao oko vaših saznanja o događajima na Ovčari. Vi ste mnogo puta pomenuli i objasnili situaciju. Ja bih vas samo pitao: imajući u vidu ono što ste vi sami rekli, da je komanda trebala da preduzme... 80. motorizovane brigade da preduzme radnje, ukoliko je bilo razloga da se... da se, ovaj, takve radnje preduzmu. Da li ste vi zapravo verovali u one priče koje ste čuli tad na početku, od ovih i od onih? Da li ste verovali, pogotovo što to niste imali na sastancima komande 80. brigade?

SVEDOK DANILOVIĆ – ODGOVOR: Da vam pravo kažem, to je... nije bio sastanak, nije me upoznao zvanično komandant, nije me upoznao ni niko iz komande, odnosno, iz štaba o tom događaju. Tako da nisam nikakve radnje u tom pravcu preduzimao. A glava me bolela od ovih drugih problema, kao... kao što su, ne znam, obezbeđenje, identifikacija leševa, zatim, ovaj, ova ekipa za... patologa. I njima je trebalo... Dnevno je dolazilo po 400 leševa na, na.... na ovaj, da li je Ciglana ili "Velepromet" tu, tu je u tom... na tom prostoru, i sijaset drugih problema. A pogotovo što mi je... meni je bilo značajno to... ta informacija da su to uradili teritorijalci. Nisu mi bli potčinjeni, niti sam bio kao načelnik štaba za njih odgovoran. I ja sam jednostavno, kako da vam kažem, tom delu, ovaj, nisam pridavao značaj. U tom momentu nisam, jer me je glava bolela od ovih drugih problema.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Daniloviću.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja nemam daljih pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Daniloviću, biće vam drago da čujete da je ovim završeno vaše ispitivanje. Mi vam se zahvaljujemo što ste došli, kao i na pomoći koju ste nam pružili. Slobodni ste i možete da se vratite svojim svakodnevnim aktivnostima. Puno vam hvala. Poslužitelj će vas izvesti iz sudnice.

SVEDOK DANILOVIĆ: Gospodine Parker, ja se i vama zahvaljujem. I zamolio bih vas ono što ste mi rekli da mogu da se posle završetka suđenja pozdravim sa gospodinom Šljivančaninom, sa Radićem, sa sudijom Borovićem. Generala Mrkšića ne vidim ili, ili nisam... jer... videli smo se jedanput svega u životu. Ako dozvolite. Ja ne insistiram, al bih, al bih želeo. To su meni dragi drugovi, ratni drugovi. Istu smo muku mučili u onom veoma teškom periodu života. Potrešen sam i dok ovo iznosim celo vreme u toku ovog

postupka - o svemu tome šta se događalo i šta smo morali da kao oficiri bivše JNA da preživimo.

SUDIJA PARKER: Možda ćete imati mogućnosti da to uradite kada završimo pretres, da se sretnete sa njima. Pitajte ljudе u Službi za svedoke (Victims and Witnesses Unit) da li to može da se uradi. Mi sada moramo da pređemo na neka druga pitanja. To će vam biti jasno da zbog toga ne možete u ovom trenutku da se sa njima sastanete. Poslužitelj će da vas izvede. Hvala.

SVEDOK DANILOVIĆ: Gospodine Parker, hvala vam.

(svedok napušta Sudnicu)

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, da li biste prvo mogli da nam kažete kakvo je najnovije stanje u pogledu zdravstvenog stanja vašeg klijenta?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, da li možemo da... da pređemo možda na privatnu sednicu? Vesti su komplikovane.

SUDIJA PARKER: Molim privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala. Oprostite, prekinuo sam vas.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Moja je bila greška što... što sam možda i malo duže ostao na privatnoj sednici, ali smo imali ova pitanja koja smo morali na privatnoj sednici da rešimo. I zamolio bih sada gospodina Domazeta da nam izloži poziciju oko ovih preostalih svedoka koji su vezani što bolešću, što sudskim naredbama.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, ja bih najpre, ovaj, pokušao da objasnim situaciju sa P-019, obzirom da sam zbog toga a i dobio odobrenje za putovanje. U subotu i nedelju sam bio u Zagrebu po dogовору да sa tim svedokom razgovaram o tome da ga ubedim da dođe i svedoči pred ovim Sudom. Obzirom da sam vam i prošle nedelje rekao da je moj prvi telefonski razgovor, koji je bio, kol'ko se sećam, u sredu, bio uspešan i da sam uspostavio jedan dobar kontakt s njim, u jednom razgovoru gde mi je opisivao mnogo stvari i svoje trenutno zaposlenje i rad i prihvatio da se vidimo i porazgovaramo o svemu, i prihvatio da to može da bude subota ili nedelja, govoreći da mu je to čak bolje, jer

radnim danom je stalno na terenu, u vezi sa svojim poslom. Na osnovu toga sam ja i tražio odobrenje za put i dobio ga - za subotu i nedelju. Ali, pred sam, put kada sam ponovo telefonom pozvao svedoka P-019, da najavim da dolazim, situacija je već bila drugočajna. On je očigledno bio u jednom drugom stanju. Rekao mi je da... da će verovatno biti u bolnici, da ja ne dolazim, da se nećemo onda moći videti. Ja sam mu rekao da ja moram da dođem, da sam već dobio i kartu i nalog, a ukoliko bude u bolnici, to će biti naravno nešto što moram da prihvatom. Po dolasku u Zagreb, ja sam u nedelju ujutru došao pred njegovu kuću. Našao stan, video na onom parafonu njegovo ime, pozvao. Međutim, javila se njegova supruga. I kad sam pitao za njega, rekla je da je on izašao da šeta svoju decu, da je izašao sa čerkama u šetnju i da ne zna kada će se vratiti. Nije želela da otvori vrata. Dakle, s njom nisam imao nikakav kontakt. I ja sam rekao da ću ponovo navratiti. I vratio sam se. Pa sam onda iskoristio priliku, otišao do hotela i zvao je telefonom, jer nisam želeo preko parafona da govorim nešto detaljnije, jer postojala je mogućnost da bilo ko u neposrednoj blizini čuje naš razgovor. Tada mi je ona rekla da još uvek nije suprug njen se vratio iz šetnje. I s njom sam razgovarao i ubedivao je da je potrebno da se vidimo, da... može i ona da prisustvuje razgovoru ako želi, ili bilo ko drugi, da je moj razgovor samo na temu da vidim da li zaista on može ili želi da svedoči, da li... da bi eventualno naš tim Odbrane doneo neku drugočajnu odluku. Ona mi je obećala da će to biti moguće popodne i rekla mi je da zovem popodne. Međutim, ono što se i ujutro desilo i što sam ja saznao tek po povratku iz Zagreba, što me je zaista i šokiralo, da je ona očigledno tada sa prozora zabeležila broj automobila kojim sam ja došao, a dovezao me sin mog inače pokojnog prijatelja iz Zagreba, koga sam zamolio da me posle ovoga odveze na grob mog prijatelja, koji je pre dva meseca umro. Inače, radilo se o jednom zaista mom dobrom prijatelju, i koji je jednostavno čekao u kolima da ja eventualno obavim razgovor ili ne, koji uopšte nije naravno ni znao ni sa kim, ni zbog čega razgovaram. Da je ona taj broj telefona očigledno javila policiji sa ne znam kakvom optužbom...

ADVOKAT VASIĆ: Broj kola...

ADVOKAT DOMAZET: ... i po toj registrac... registraciji automobila, policija je u ponedeljak njega čak na poslu u kompaniji u kojoj je inače jedan od direktora, tražila, i tražila objašnjenje šta je on radio tog dana u nedelju i sa kim je bio. Mislim, to sam saznao tek kada sam se vratio iz Zagreba. A ovo isto popodne, kad sam po dogovoru ponovo zvao stan svedoka, javila se supruga. Rekla je da on spava, da ne želi da razgovara sa mnom, i da ne vidi zbog čega ja uopšte hoću da razgovaram, i šta je tu po sredi; i da tu nešto postoji, skrivena neka namera. Ja sam joj ponovo govorio o tome šta je moj zadatak i šta želim. I činilo mi se da sam je u to ubedio. I ona je rekla da kada se probudi suprug, da će me pozvati. Ja sam joj dao broj telefona hotela i rekao sam da ću čekati u hotelu, a da mogu da odrede i mesto i vreme sastanka i one koji će učestvovati. Međutim, nije mi se niko od njih javio. Kad sam još jednom pokušao da dobijem kućni telefon, niko se više nije odazivao. Očigledno je bilo da svedok nije želeo ni na koji način da me sretne i da je izbegao ovaj susret koji je inače bio, kao što sam malopre naveo, prihvatio. Njegova supruga je rekla da će on u ponedeljak ići u sud, u županijski sud u Zagrebu, da ima poziv, i da će njima to objasniti. Iz onoga što smo juče popodne dobili, vidim da je on bio u sudu u Zagrebu juče, i da je primio zvanično naredbu, odnosno

subpoenu, potpisao, ali se ne vidi njegova reakcija, odnosno, ne piše da je dao izjavu - da odbija ili da prihvata. Te rubrike su ostale nepotpunjene. Dakle, nije se izjasnio da li će doći da svedoči ili odbija, ili sa kojih razloga. A već nešto kasnije imamo dopis da je telefonski javljeno da je on primljen na neko bolničko lečenje i da će uslediti medicinska dokumentacija. Dakle, to je sve što o ovome svedoku sada znamo. Dakle, još uvek iz ovog se ne vidi da li je on konačno odbio *subpoenu* - odbio da svedoči ili ne, niti zbog čega se nalazi eventualno na lečenju, ukoliko u međuvremenu stigne takva dokumentacija. Obzirom na ovo da zaista nisam imao mogućnosti da se s njim sretнем, ja zaista nemam nikakav novi stav u pogledu toga. I Odbrana gospodina Mrkšića ostaje i dalje pri predlogu da se ovaj svedok sasluša, imajući u vidu da još uvek on to nije odbio, iako je očigledno, ukoliko je sada u bolnici, u nemogućnosti da to u ovom trenutku učini. Ako je, naravno, sve to tačno? Ali postupak na koji je sa mnom... sa suprugom, kažem, jer sa njim nisam uspeo ni da se čujem, ukazuje da su zaista želeli da izbegnu svaku vrstu kontakta i još da naprave probleme čoveku koji je mene ljubazno dovezao i vratio od njihovog stana, bez ikakvog razloga za tako nešto. Što se tiče svedoka Puškar Jovice, upravo smo dobili potvrdu klinike za kardiologiju Vojno-medicinske akademije u Beogradu, u koju je on bio primljen, i kao hitan slučaj lečen. I kao što je i rekao gospodin Vasić, obzirom na njegovo zdravstveno stanje, sigurno da nije u mogućnosti da doputuje i svedoči ovde neposredno u Hagu i mi ćemo u toku dana predati podnesak sa ovim dokazima i moliti da ovaj svedok bude saslušan putem video linka - kada to bude moguće. Pogotovu što se ne radi o svedoku čiji je... iskaz treba dugo da traje. I poslednji svedok za koga je časni Sud izdao *subpoenu*, to je svedok Gluščević. On je primio *subpoenu*, jer je se vratio u Beograd. I s njim sam uspeo da uspostavim telefonski kontakt i sa njim je... on je posle razgovora sa mnom prihvatio da svedoči. Dakle, nije odbio tu naredbu, iako je molio, ukoliko je to moguće, da iz njegovih i ličnih i porodičnih razloga i zdravstvenih razloga, koji se tiču pogotovo njegove žene, to svedočenje obavi putem video linka iz Beograda, možda istog dana kada bi svedočio, ukoliko vi to odobrite, i svedok Puškar Jovica. Imajući u vidu da i ovaj svedok, bar na... naše... naše glavno ispitivanje, treba da odgovori na neke vrlo važne stvari, ali da to ispitivanje zaista neće dugo trajati i da će to biti moguće obaviti, sve ovo, u jednom jedinom danu. Za svaki slučaj, ja sam pokušavao, jer svedok Gluščević nije imao pasoš i... i on je lično preuzeo, bez obzira na ovo, sve mere da dobije pasoš, i možda će ga imati danas u toku dana. Tako da u slučaju da se ne složi Pretresno veće da on bude saslušan putem video linka, postoji mogućnost da obezbedimo njegov dolazak, ali ne pre ponedeljka. I on bi mogao, u slučaju da imamo sve uslove da se suđenje u ponedeljak održi, tu mislim na... pri... i prisustvo gospodina Mrkšića, ukoliko se on bude dotle oporavio i bude u mogućnosti, da bi on eventualno mogao ovde da bude saslušan, ukoliko Sud ne prihvati ovaj zahtev da i on bude saslušan putem video linka. I ostaje samo još onaj podnesak u pogledu dokaza, koji ćemo takođe predati, koji se odnosi na neke dokaze koji nisu uvedeni preko svedoka, pogotovo se odnosi na neke dokaze koje je trebalo i svedok P-019 da... da o njima svedoči, i da se eventualno preko njega uvedu kao dokazi. Evo, to je otprilike sve što bih imao u vezi svedoka da kažem. Ukoliko je još nešto potrebno, ja ću obrazložiti.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, kada ćete podneti zahtev u vezi sa ovim dokumentovanim dokazima?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, evo, izvinite za kratku konsultaciju sa gospodinom Vasićem... potrudićemo se što pre, a najkasnije u toku sutrašnjeg dana... ako je moguće?

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Da li želi još neki advokat da iznese neki zahtev ili neku argumentaciju? Gospodine Boroviću, izvolite?

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, časni Sude. Ne bih da ponavljam ono od juče i primedbe koje sam imao na tok izvođenja ovih dokaza. Ostaju i dalje te moje primedbe. Služba za zaštitu svedoka...za svedoke i žrtve napravila je program i plan za moje svedoke, u smislu karata, hotela, dovođenja u Hag i tako dalje. To sam obavestio časni Sud. Iz razloga korektnosti, takođe će obavestiti Sud da me zamolio kolega Weiner da pomerim ispitivanje koje je bilo zakazano za ponedeljak. Znači, ja prenosim njegovu želju, a ostavljam Sudu na ocenu šta će po tom pitanju da uradi. Moji stavovi su Sudu za sada poznati u pogledu ovog razloga koji se pre svega vezuje i za procesnu ekonomiju. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Boroviću. Izvolite, gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam samo 'teo da podsetim na onu odluku Pretresnog veća od petka da ćemo kada završimo sa ovim svedokom, da razgovaramo o ona dva pravna... Možda nećemo ni da razgovaramo, ali vezano za naš podnesak za isključenje izjava naših klijenata, gde smo mi napisali i pismeni drugi odgovor. I kol'ko sam ja shvatio, Tužilaštvo je do juče trebalo da eventualno da neki odgovor povodom tog našeg podneska od ponedeljka. Mi nismo dobili ništa. Mi imamo interes, poštovani Sude, da se o tome od strane Pretresnog veća donese odluka što pre. Gospodin Radić bi trebao da počne da svedoči. I verovatno je svima u sudnici vrlo važno da znaju kakva je pozicija Pretresnog veća u vezi korišćenja eventualno u unakrsnom ispitivanju izjava naših klijenata. To je i bila moja intencija da mi o tome usmeno razgovaramo. Gospodin Moore je htio pismeno, pa smo zato tako i napisali. Onaj naš podnesak od juče ja mislim da nije ništa novo u vezi argumentacije, već čisto naše razjašnjenje kako mi smatramo da li je tu nešto sporno ili nesporno, posle prijema onog odgovora Tužilaštva. I mi mislimo da vi imate sad zaista potpunu sliku, i da možete o tome da doneSETE konačnu odluku. Verujemo da je to u interesu i Tužilaštva. I drugo je pitanje o kome sam ja želeo, i koje sam mislio da ćemo da danas eventualno čujemo argumente Tužilaštva. To je - koji su njihovi argumenti o daljem protivljenju da MFI 576, intervju Gorana Hadžića bude uveden kao dokaz. Meni je gospodin Weiner rekao da će on o tome reći jasno i kratko argumentaciju u sudnici. Njega nema. Ja ne znam... Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, mislim da prvo moramo da razmotrimo pitanje svedočenja gospodina Mrkšića. I da vidimo na šta još treba da se obrati pažnja. Osim što možemo da kažemo da ćemo da dobijemo pismene podneske što je moguće pre, nadam se da ćemo uskoro moći onda da doneSemo odluku o razgovorima sa vašim klijentima. A plan Pretresnog veća je da se odluka donese u petak, tako da vam ona bude na raspolaganju, kako biste imali smernice dok gospodin Borović bude izvodio dokaze za svog klijenta, a zatim i vi u određenom trenutku. Gospodine Moore, imate li vi još nešto?

TUŽILAC MOORE: Da, časni Sude. Ja ne znam da li to zapravo treba da se uradi sada ili ne?

SUDIJA PARKER: Samo u vezi pitanja budućeg svedočenja gospodina Mrkšića i zatvaranja njegove odbrane?

TUŽILAC MOORE: U vezi sa podnescima i argumentacijom gospodina Mrkšića, mi nemamo šta da kažemo. Ja sam dobio pitanja od uvaženog kolege o tome da li ćemo mi da uložimo prigovor ako oni zadrže svoj stav u vezi sa svedocima - zbog zdravstvenih poteškoća. Mi nemamo na to prigovor, naravno. Što se svega ostalog tiče u vezi sa gospodinom Mrkšićem, nemam šta da kažem.

SUDIJA PARKER: Da. Ja ne razumem šta ste rekli?

TUŽILAC MOORE: Pa jednostavno ovo. Ako postoje zdravstveni problemi koji bi na kraju krajeva mogli da reše, govorim o svedoku P-019, ako svedok P-019 bude pušten iz bolnice, i ako on bude mogao da svedoči, naš je stav, iako mi ne bismo trebali o tome da govorimo, da mi ne bi imali prigovor ako bi on bio pozvan kasnije tokom suđenja, sve dok Pretresno veće smatra da će on da da relevantan i adekvatan iskaz. To je dakle naš stav. Mi nemamo na to prigovor, ne protivimo se takvom načinu rada. Dakle, ukoliko oni žele da zadrže svoj stav u vezi sa završavanjem njihove odbrane, u vezi s tim svedocima, mi nemamo prigovor. Nadam se da je to jasno.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja moram da se izjasnim na ovu poziciju gospodina Moorea. Mi u principu, razumevajući probleme na koje je ranije nailazila Odbrana gospodina Mrkšića, smo bili i nismo se protivili da eventualno svedok Puškar bude sa... saslušan kasnije. Ali principijelno se protivimo da svedoci se saslušaju nakon završetka ovog predmeta gospodina Mrkšića, ako je bilo uslova i mogućnosti da se njihovo prisustvo obezbedi u toku njihovog saslu... u toku predmeta gospodina Mrkšića. Tako da smo protiv toga da se P-011 saslušava kasnije, kada počnu druge odbrane. Bar moja odbrana... P-019 i gospodin Gluščević, takođe.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Pretresno veće je u svojoj nedavnoj usmenoj odluci ukazalo na to da nas Odbrana gospodina Mrkšića nije uverila u to da su svedoci P-019, a ni potencijalni svedok gospodin Gluščević toliko važni za vođenje ovog predmeta, da bi bilo potrebno i primereno i u interesu pravde da Pretresno veće u ovom slučaju preduzme korake koji mu stoje na raspolaganju, kako bi osuguralo dolazak bilo kog od ta dva svedoka. Taj stav se nije promenio. Iz onoga što se dogodilo, očigledno je, s obzirom da je Odbrana gospodina Mrkšića pristupila dosta kasno svakom od tih svedoka, a i da je kasnim pokušajem izdavanja *subpoene* pokušano da se osigura njihovo prisustvo, ali i da uprkos tome ni jedan od tih svedoka nije ni spreman, ni voljan na saradnju. Ono što je gospodin

Domazet rekao danas, još više učvršćuje taj stav u vezi sa svedokom P-019. Kako je on sam rekao, sasvim je jasno da svedok izbegava advokate gospodina Mrkšića, i čini sve što može da bi izbegao dolazak ovamo. Što se tiče svedoka gospodina Gluščevića, može biti, kako je rekao gospodin Domazet, da će da dođe do određene promene u njegovom stavu u vezi saradnje sa Odbranom gospodina Mrkšića i da će on da dođe ovde. Postoji i treći svedok, gospodin Puškar, sa kojim je Odbrana stupila u kontakt ranije. I koliko mi znamo, on je bio spreman na saradnju i voljan je da svedoči. Međutim, on ima neke dugotrajnije zdravstvene probleme, probleme koji još i danas traju. Ova tri svedoka su različita, budući da svedočenje koje bi mogao da da gospodin Puškar je lakše identifikovati i ograničeno je po samoj svojoj prirodi. Ali svedočenja koja bi dala druga dvojica svedoka, posebno možda svedok P-019 izgleda da su samo pokušaj da se ukaže na vrstu pitanja o kojima bi svedok mogao da govori, a ne mogućnost Mrkšićeve Odbrane da ukaže na konkretne činjenice o kojima bi spomenuti svedok govorio. To, naravno, odražava činjenicu da ni gospodin Gluščević, ni gospodin P-019 u ovom trenutku nisu spremni na saradnju sa Odbranom gospodina Mrkšića, i da ne žele da daju svoje izjave na raspolaganje. Uzevši sve to u obzir, Pretresno veće sada mora da ispita da li je došlo vreme za zaključenje Odbrane gospodina Mrkšića. Mi moramo da osiguramo adekvatnu mogućnost za izvođenje dokaza Odbrane. Ali, takođe smo zaduženi da u interesu drugih optuženih i svih zainteresovanih strana, kao i onih koji još čekaju suđenje, moramo ovo suđenje da obavimo što je moguće ekspeditivnije i u skladu sa interesima pravde. Imajući u vidu sve te činjenice, Pretresno veće nije uvereno da treba dozvoliti dodatno vreme za pokušaje kojima bi se osigurao dolazak svedoka P-019, kao ni gospodina Gluščevića, izuzimajući jedno pitanje koju će da pomenem ukratko. U vezi sa gospodinom Puškarom, mogu da kažem da za sada nemamo zahtev o tome, i mi ćemo da zauzmemos stav da bi predmet gospodina Mrkšića trebalo privesti kraju, uz to da se Odbrani gospodina Mrkšića odobri da nešto kasnije podnese jedan zahtev, ukoliko se zdravlje gospodina Puškara poboljša. To bi bio zahtev u kojem bi se tražilo ponovo otvaranje Odbrane gospodina Mrkšića, i u tom podnesku treba pokazati šta je to važno u iskazu gospodina Puškara za tu Odbranu, a takođe treba jasno ukazati na zdravstvene probleme koji su ga sprečili u davanju njegovog svedočenja ranije. S tim u vezi, Pretresno veće smatra da je potrebno da se kaže da je Odbrana gospodina Mrkšića imala sasvim dovoljno vremena i sasvim dovoljnu priliku da pronađe svoje svedoke i da obezbedi njihovo prisustvo na Sudu. Mi uzimamo u obzir i priznajemo snagu zahteva druge dvojice optuženih, da ne bi bilo pravedno prema njima ako bi se dozvolilo da se iskazi, koji bi mogli da se dobiju od svedoka P-019 i gospodina Gluščevića, izvedu kasnije - u nekom nepredviđenom trenutku - tokom izvođenja odbrane druge dvojice optuženih, ili čak pošto se njihove odbrane završe. Dakle, uz izuzetak koji će da spomenem ukratko, Pretresno veće smatra da Odbrana gospodina Mrkšića mora da se zaključi ove nedelje. Možemo da dodamo još i ovo: obzirom da nam je rečeno da bi gospodin Gluščević mogao da bude spreman na saradnju i da će njegov iskaz biti kratak, da bi trajao kraće od jednog dana, naš stav je da, ukoliko Odbrana gospodina Mrkšića može da obezbedi dolazak tog svedoka, bilo u petak ili sledeće nedelje u ponedeljak, da bi u takvom slučaju bili spremni da saslušamo njegovo svedočenje, ali da ono traje najduže pola dana, ne više, što znači i glavno i unakrsno ispitivanje. Kada kažem – "obezbediti dolazak", to bi moglo da uključi i svedočenje video-konferencijskom vezom, ukoliko se to može organizovati. Ali, ako se uzme u obzir koliko vremena imamo na

raspolaganju, to bi možda bilo čak i teže nego obezbediti dolazak svedoka ovamo. Gospodine Vasiću, stvar se svodi na sledeće: ako vi možete da dovedete gospodina Gluščevića ovamo u petak ili ponedeljak ujutro, ili da organizujete video-konferencijsku vezu u tu svrhu, mi možemo da ga saslušamo ali samo pola dana. Dakle, ja ću sasvim jasno da vam kažem da, ukoliko ne možete da obezbedite njegov dolazak u petak ili u ponedeljak pod ovim uslovima, to će biti kraj svih naših ustupaka po pitanju ovog svedoka. Mislim da se radi o ponedeljku popodne, ne ujutro, podsećaju me sa obe strane. Dakle, imate dodatno još pola dana na raspolaganju da to organizujete. Inače Pretresno veće u vezi sa svedocima P-019 i gospodinom Gluščevićem neće preduzimati nikakve druge mere, i onda mislimo da u tom slučaju Odbrana gospodina Mrkšića treba i formalno da zaključi svoje izvođenje dokaza, i da se tako omogući gospodinu Boroviću početak izvođenja njegove odbrane u ponedeljak, kako je i planirano. Osim što bi to moglo da bude u ponedeljak pola dana kasnije, ukoliko se pokaže da je moguće da dođe gospodin Gluščević. Mi se nadamo da pola dana neće predstavljati preveliki problem. A pitanje da li će se Mrkšićevoj Odbrani omogućiti vreme za gospodina Puškara je da, ukoliko to bude kasnije moguće da se on pojavi, i ako vi budete u stanju da pokažete da je njegov iskaz bitan, onda možete da zatražite da se ponovo otvori vaša Odbrana - da bismo saslušali gospodina Puškara. Mi smo došli do kraja trake na kojoj se snima. Da li ima još stvari koje treba da se reše? Mislim da ćemo morati da se vratimo posle pauze, osim ako to ne može da se reši u roku od pet minuta.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, da li ja mogu da rešim dve stvari. Jednu ću ja, pa će onda gospodin Weiner izneti drugo pitanje, zbog problema rasporeda sedenja. Ja bih tražio uputstva Pretresnog veća u vezi jedne stvari koja se pojavila između mog uvaženog kolege Borovića i mene. Nije došlo do nekih teškoća, ali radi se o rukopisu dokumenta za svedoka P-002. Uvaženi kolega ima eksperta koji želi da vidi taj dokument, ali to bi bilo u Beogradu. Postoje teškoće ukoliko Tužilaštvo treba da traži veštaka samo u vezi sa tim. Ja sam predložio gospodinu Boroviću situaciju do koje je došlo u *Predmetu Orić* i mislim da sam u pravu ako kažem da se upravo to i dogodilo. Naime, Pretresno veće je naložilo preko Sekretarijata da se odredi nezavisni veštak koji može da pregleda dokumente i koji može da radi na osnovu smernica Tužilaštva i Odbrane. I onda u tom slučaju, ukoliko bude trebalo obaviti relevantnu analizu rukopisa, može da se pozove svedok. Ja samo mogu da predvidim kakve teškoće mogu da nastanu ukoliko se dokument bude slao bilo u Beograd, Pariz ili London. Ja mislim da bi bilo bolje da se to uradi ovde i da to uradi jedan veštak. I u tom smislu tražim smernice Pretresnog veća.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, izvolite?

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, časni Sude. Pa ranije smo imali dogovor, upravo kolega Moore i ja, da odredimo po jednog veštaka: veštak Tužilaštva i veštak Odbrane, na primerenom mestu. To je bila haška kancelarija u Beogradu, uz prisustvo tog svedoka koji bi, već da ne ponavljam treći put, dao referentne svoje rukopise, i obavljeno bi jedno bilo zajedničko veštačenje. Juče sam čuo predlog od uvaženog kolege Moorea da postoji problem sa veštakom koga on ne može da pronađe, pa je saopštio - da li bih ja imao nešto

protiv da bude veštak iz Hrvatske. Naravno, ja sam rekao da nemam protiv, pa čak da bude veštak grafolog iz Irske, ali mora da se pitaju i drugi timovi Odbrane, što znači – nikakvih problema i nesporazuma nema, ukoliko ovo Pretresno veće smatra da treba da se... da odredi veštaka grafologa. Potpuno smo bezbrižni. Nek' bilo koji grafolog veštači ono što smo mi predložili, i imaćemo svoje predloge za nalog tom veštaku. Dakle, danas šta Sud odluči, ako je jedan veštak kojeg određuje Sud, prihvatom. Ako su dva veštaka: tužilaca... tužioca i veštak Odbrane zajednički radili... treba da urade nalaz i to, naravno, prihvatom. I smatramo da treba hitno postupati. I u tom pravcu sam čak pismeno se obratio Tužilaštvu, da bismo stekli priliku, ukoliko nakon tog veštačenja proistekne da ima razloga da proverimo ne samo kvalitet tog teksta u grafološkom smislu, već i kontradiktornosti sa onim što je izjavljivao taj svedok, a ono što piše u be... belešci, onda mislim da je to jedan od razloga da se prihvati zajednički predlog Odbrane - da se dodatno unakrsno ispita taj svedok. I u interesu pravde, da ne budem patetičan, to bi bilo čini mi se najrazumnije, i tog svedoka kojeg je tužilac doveo kao poslednjeg svedoka, trebali bi još jednom da vidimo - da nam objasni taj dokumenat. Ukoliko želimo da ga uvedemo u dokaze, a ne samo po tri tačke, kako je predložilo Tužilaštvo, već ceo dokumenat, onda mislim da bismo trebali ove radnje sve sprovesti. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, na osnovu onoga što nam kažete, zaključujem da ukoliko bi se odredio jedan veštak, to bi bilo dovoljno u svrhu vaše Odbrane - da imamo jednog veštaka a ne da dva posebna?

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, što se tiče stava Odbrane Miroslava Radića - to bi bilo dovoljno, s tim što bih ja dao predlog šta bi trebao taj jedan veštak i u kom pravcu da veštači. Da li se slažu drugi timovi Odbrane, iskreno rečeno, ne znam, s ovim stavom koji sam sada doneo na licu mesta, a sve u cilju da ne odugovlačimo nijednu procesnu radnju u ovom predmetu. Dakle, odgovor je da.

SUDIJA PARKER: Da li se ovo na bilo koji način odražava na bilo koga od drugih optuženih? Mislim da ne. Pitaćemo gospodina Moorea i gospodina Borovića. A, gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Samo kažem da kol'ko ja shvatam, ovde postoji zajednički predlog i gospodina Borovića, odnosno saglasnost i gospodina Moorea i podržavam da se odredi jedan veštak. Znači, podržavam ovaj konačno sporazum između Borovića i Moorea.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, iako se gospodin Borović u poslednje vreme sa mnom ne slaže, ja se slažem s ovim dogовором између колеге Moorea и колеге Borovića. Jedino treba da reše pitanje kako će da uzmu rukopis od autora. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Uveren sam da sa dobrom voljom sa jedne strane, da će se ovo rešiti onda sa obe strane. Pretresno veće će zatražiti od gospodina Borovića i gospodina Moorea, a ako je potrebno, posavetovaće se i sa druga dva tima Odbrane, da odrede: ko

će da bude taj veštak, šta će biti predmet analize, i mesto gde će to da se uradi. I da onda možda zajedno dostave podnesak, kratak i jasan, i onda ćemo da krenemo dalje.

TUŽILAC MOORE: Da li mogu samo da zatražim...

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE:... od Pretresnog veća da naredi ili predloži da Sekretarijat (Registry) odredi veštaka. Na taj način bi se rešile sve poteškoće.

SUDIJA PARKER: Pa to mi se čini razumno, gospodine Moore. A može to još i bolje: Ja vas ovlašćujem da u ime Pretresnog veća se obojica obratite sekretaru, jer bolje je da to zajedno uradite u dogovoru, nego da se kasnije vraćamo na to i idemo stavku po stavku. Gospodine Lukiću, vi ste želeli još nešto da kažete, zar ne? Da li sam u pravu? Mislio sam da napravimo pauzu pa da nastavimo posle pauze, osim ukoliko vam treba samo 30 sekundi, jer inače nemamo vremena?

ADVOKAT LUKIĆ: Ne treba mi... treba mi više od 30 sekundi. Ali ako je spreman gospodin Moore da to nastavimo danas posle pauze, ili da to odložimo za drugi dan. Nije hitna tema, ta druga, vezana za intervju Gorana Hadžića. To možemo i neki drugi dan, a možemo i danas posle pauze. Iskreno rečeno, hteo sam da slušam presudu u *Predmetu Krajišnik*, koja počinje za 15 minuta. Ali u svakom slučaju sam spreman da i napravimo pauzu i da nastavimo sa argumentacijom.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: O tome ćemo kratko govoriti u ponedeljak ujutru... u ponedeljak popodne u 14.15 časova. Nadam se da će vam biti dovoljno pet minuta. Brinem se zbog gospodina Borovića, shvatate? Ovim se pretres završava. Nastavićemo sa radom u ponedeljak u 14.15 časova.

